

**JÕGEVA MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2021. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Põltsamaa 2022

Sisukord

Sissejuhatus	4
1 Põhilised tegevussuunad	4
1.1 Koroonaviiruse mõju	4
2 Juhtimine	5
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud.....	5
2.2 Eelarve	6
2.3 Projektid.....	7
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng.....	8
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	9
2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	11
2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	13
2.4.4 Erialahariduse omandamine	13
2.4.5 Töötajate tunnustamine	13
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine	14
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	14
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.....	15
3 Kogude komplekteerimine ja töötlemine	15
3.1 Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)	15
3.1.1 Raamatu komplekteerimine.....	17
3.1.2 Perioodika komplekteerimine	17
3.1.3 Auviste komplekteerimine	17
3.2 Inventuurid, mahakandmised.....	18
4 Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	18
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	19
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	19
4.3 RVL teenindus.....	23
4.4 Laste- ja noorteteenindus	23
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	23
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	24
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, sh lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine .	24
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	25
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused.....	27
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	28
4.6.1 Koostöö kohalikul tasandil.....	30

4.6.2	Koostöö riiklikul tasandil	31
4.6.3	Koostöö rahvusvahelisel tasandil	31
4.7	Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	31
4.8	Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded	32
4.9	Andmebaasid	33
5	2022. aasta tegevused	33
LISA 1.	Personali koolitus	34
LISA 2.	Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	34
LISA 3.	Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid	34
LISA 4.	Laste ja noorteüritused	35
LISA 5.	Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine.....	38

Sissejuhatus

Tabel 1

Maakond	Elanike arv (01.12.20)	KOV-de arv maakonnas	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Teeninduspunktide arv	Kokku raamatukogusid
Jõgeva	28 242	3	3	19	4	26

Üldkasutatavate raamatukogude arv: Jõgevamaal on kolm valda, igas vallas üks rahvaraamatukogu koos oma haruraamatukogudega ja välisteeninduspunktidega: Jõgeva, Mustvee ja Põltsamaa raamatukogu, sh viimane täidab maakonnaraamatukogu ülesandeid.

1 Põhilised tegevussuunad

- Koroonaviiruse olukorras raamatukoguteenuse pakkumine
- Jõgeva valla raamatukogude töö korraldamine ühtse juhtimise all
- Kogude järjepidev korrastamine, kogude ringluse parandamine
- Iseteeninduse RITA aktiivse kasutamise tagamine
- Lugejate rahulolu-uuringu läbiviimine Mustvees
- Raamatukogujuubelid: Aidu 75, Lohusuu 100, Kaarepere 100, Mustvee 120
- Koolituste korraldamine mälu parandamiseks, stressitaluvuse, läbipõlemise, vastupanuvõime suurendamiseks
- Kasutajakoolituste intensiivistamine
- Olemasolevate võimaluste suurem ja aktiivsem kasutamine (virtuaalsündmused)
- Aasta tähtsündmuste korraldamine: rahvusvaheline lasteraamatupäev, raamatu ja roosi päev, raamatukogupäevad, Põhjamaade kirjanduse nädal jm

1.1 Koroonaviiruse mõju

Raamatukogutöö korraldus koroonaviiruse tingimustes

Jõgeva maakonna raamatukogudes seoses Covid-19 viirusega eelarvekärpeid ei tehtud. Peeti rangelt kinni ettenähtud piirangutest. Töötajad kandsid kaitsemaske, desinfitseeriti üldkasutatavaid pindasid, klientidele olid kasutamiseks desovahendid. Suvel lisandus raamatukogudele uus teenus - covid-19 tõendi printimine.

Jõgeva vald

2021. aastal suleti Jõgeva valla raamatukogud ja mindi üle kontaktivabale laenutusele alates 11. märtsist kuni 3. maini. Covid-19 tõendeid prinditi valla raamatukogudes kokku 381. Peاراamatukogus on covid-19 tõendi printimine tasuta ja haruraamatukogudes tasuta. Jõgeval võimaldati etteregistreerimise alusel kasutada internetti ja lugeda lugemissaalis ajalehti/ajakirju. 11. märtsist kehtestatud piirangute tõttu jäid ära kõik planeeritud üritused. Alates 3. maist taastus tavaline tööruum, siiski säilis maskikandmise ja käte desinfitseerimise kohustus. Ürituste läbiviimise keeld säilis 4. juunini. Perioodil kui raamatukogud olid lugejatele suletud, muutusid pearaamatukogus näituste korraldamiseks väga populaarseks lugemissaali maast laeni aknad. Virtuaalnäitusi korraldasid Siimusti ja Palamuse raamatukogud.

Vägeva raamatukogu teeninduspiirkonnale lisandus uue teenusena rändraamatukogu teenus. Teenust osutas Vaimastvere raamatukogu juhataja üks kord kuus ja kasutajad oli 10.

Torma ja Sadala raamatukogude juures avati Omniva postipunkt, mis töötab raamatukogu lahtiolekuaegadel.

Piirangute ajal korraldati Jõgeva valla raamatukoguhoidjatele veebikoosolekuid Teamsi keskkonnas. Koosolekute teemad olid erinevad, kuid peamiselt seotud igapäevase töökorraldusega.

Kultuuriministeeriumi toetusmeetmest „Kriisiabi- era ja KOV kultuurikorraldajate teenuste ümberkorraldamine“ taotleti toetust e-raamatukapi soetamiseks. Saadud rahastuse abil avati Cleveron 351 laenutuskapp Jõgeva Linnaraamatukogu juures oktoobrikuus.

Mustvee vald

Covid-19 ei nõudnud raamatukogude töö ümberkorraldamist, jätkusid veebikoosolekud ja osaleti erinevatel veebikoolitustel, mida pakkusid Eesti Rahvusraamatukogu, ERÜ jt. Lugejad tundsid huvi e-perioodika vastu. Kasutusel olid erinevad programmid, mille abil oli võimalik omavahel ja lugejatega suhelda (ZOOM, Messinger, Skype jne).

Mustvee raamatukogudes prinditi tasuta välja 133 covid-19 tõendit, 14 korral osutati abi printimisel ja 4 korral tõendi mobiili laadimisel. Üritused toimusid vastavalt ettenähtud piirangutele ja võimalustele. AIPi arvutid olid külastajatele kättesaadavad.

Hädaolukord õpetas säilitama rahu ja leidma loovalt probleemidele lahendusi. Esitati taotlus Kultuuriministeeriumi toetusmeetmest „Kriisiabi- era ja KOV kultuurikorraldajate teenuste ümberkorraldamine“, e-raamatukapi ostmiseks, kuid rahastust ei saadud.

Põltsamaa vald

Aruande aastal olid kõik valla raamatukogud külastajatele avatud, sealjuures järgiti vabariigi valitsuse poolt kehtestatud piiranguid. Alates märtsist olid raamatukogudes 2,5 kuud suletud avariilid, pearaamatukogus ka lugemissaal ja näitustesaal. Kõigis raamatukogudes võimaldati kontaktivaba teenindust soovijatele, Pajusis viidi teavikuid ka lugejaile koju. Täienduskoolitusi kohapeal I poolaastal läbi ei viidud, võimalusel korraldati üritusi, arvestades piiranguid. Mõned raamatukogud eksponeerisid oma näitusi kontaktivabalt: Põltsamaal raamatukogu akendel, Puurmanis asula akendel ja staadionil. Koroonaviirus andis tõeke virtuaalürituste teostamiseks, olid need siis ettelugemised või näitused.

Alates juulikuust hakati printima tasuta Covid-19 tõendeid, soovijatele lisandus tõendi lamineerimisteenus (tasuline). Kokku prinditi valla raamatukogudes 520 tõendit, juhendamist vajasisid 33 klienti.

Tasuti sissemaks e-laenutuskapi soetamiseks, mis peaks töösse rakenduma veebruaris 2022.

2 Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud

Jõgeva vald

Jõgeva Vallavolikogu 12. novembri 2020 otsusega nr 214 „Jõgeva valla raamatukogude tegevuse ümberkorraldamine“ otsustati korraldada ümber Jõgeva valla raamatukogude tegevus ühinemise teel ning asutada uus Jõgeva Vallavalitsuse hallatav asutus Jõgeva Raamatukogu alates 1. jaanuarist 2021. Jõgeva Raamatukogu struktuuriüksusteks on pearaamatukogu Jõgeva linnas ja haruraamatukogud Kaareperes, Kuremaal, Laiusel, Palamusel, Sadalas, Siimustis, Tormas, Vaimastveres ja Vägeval. Haruraamatukogude töötajate ametinimetuseks sai haruraamatukogu juhataja. Kõikide töötajate ametijuhendid ja töölepingud uuendati. Asutuse käivitamisel uuendati kogu dokumentatsioon, võeti vastu ühtne hinnakiri, vaadati üle lahtiolekuajad, ning loodi ühtne palgasüsteem (palgaskaala aluseks võeti haridus) ja ühtlustati palgad.

Mustvee vald

Alates 01.01.2019 on Mustvee Raamatukogu Mustvee valla keskraamatukogu, mille alluvuses on kuus haruraamatukogu (Avinurme, Kasepää, Lohusuu, Raja, Saare, Voore) ja üks välisteeninduspunkt (Ulvi). Piilsi välisteeninduspunkt on lõpetanud töö, piikonnas teostatakse koduteenindust vastavalt vajadusele.

Põltsamaa vald

Seisuga 01.01.2018 liideti Põltsamaa valla kõik raamatukogud Põltsamaa Raamatukogu ühtse juhtimise alla, struktuuri muudeti alates 01.01.2021.

Raamatukogu struktuur:

Pearaamatukogu: Põltsamaa Raamatukogu, osakondadega kogude arenduse osakond, laste- ja noorteosakond, täiskasvanute osakond.

Haruraamatukogud: Adavere raamatukogu, Aidu raamatukogu, Puurmani raamatukogu.

Välis teeninduspunktid: Tapiku raamatukogu, Lustivere raamatukogu, Pajusi raamatukogu.

Esku raamatukogu likvideeriti seisuga 31.12.2020.

Seisuga 1. november likvideeriti peaspetsialisti ametikoht, töötaja viidi üle Põltsamaa Vallavara OÜ koosseisu.

NõukogudJõgeva vald

Jõgeva Vallavalitsuse korraldusega 08.02.2021 nr. 51 kinnitati Jõgeva Raamatukogu viieliikmeline nõukogu.

2021. aastal käis raamatukogu nõukogu koos ühel korral. Valiti esimees ja aseesimees, tutvustati raamatukogu tulevikuplaane ja uusi lahtiolekuaegu ning tasuliste teenuste hinnakirja. Aasta lõpus vahetus Jõgeva Vallavalitsuse 16.12.2021 nr 21 otsusega nõukogus volikogu liige.

Mustvee vald

Mustvee Raamatukogul nõukogu puudub, kuid loomine päevakorras.

Põltsamaa vald

Põltsamaa Raamatukogu nõukogu koosolekuid peeti kahel korral. 03.06.2021: teenistuslik järelevalve raamatukogu juhtimise seaduslikkuse ja otstarbekuse üle, valvekaamerad raamatukogus, tegevused 2021. aastal; e-koosolek 21.-29.12.2021: aasta olulisemad märksõnad, muudatus raamatukogu koosseisus, 2022. aasta tegevussuunad, sh elektroonilise laenutuskapi Cleveron 351 paigaldamine.

2.2 Eelarve

Tabel 2 (Tabelis on esitatud ainult jooksvaid kulusid ja mitte investeeringuid)

Põhieelarve	Seisuga 31.12.20. €	Seisuga 31.12.21 €	Muutus %
Eelarve kokku	1 025 511	899 203	-12,32
sh maakonnaraamatukogu*	522 153	397 508	-23,87
Personalikulu	704 904	617 882	-12,35
sh maakonnaraamatukogu*	367 007	275 534	-24,92
Komplekteerimiskulu	174 047	175 992	+1,12
sh KOV-lt	112 872	112 937	+0,06
sh riigilt	61 175	63 055	+3,07
sh maakonnaraamatukogu*	55 835	55 598	-0,42
sh KOV-lt	35 097	34 193	-2,57
sh riigilt	20 738	21 405	+3,22
Infotehnoloogiakulu	40 477	35 797	-11,56
sh maakonnaraamatukogu*	17 623	10 720	-39,17

*maakonnaraamatukogu koos haruraamatukogude ja teeninduspunktidega

2.3 Projektid

Tabel 3

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
Jõgeva vald		1 075,00	1 486,10
Kohtumine lastekirjanik Anti Saarega. Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp. Palamuse	11.10.-17.12.2021	140,00	150,00
Kohtumine kirjanik Kadri Lepp. Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp. Laiuse	01.10.-31.10.2021	125,00	130,00
14. Ööraamatukogu 1. leping. Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp. Jõgeva	04.05.-30.11.2021	190,00	234,81
14. Ööraamatukogu 2. leping. Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp. Jõgeva	01.07.-30.11.2021	160,00	233,00
Kirjanduslik omaloomingukonkurss „Betti Alveri jälgedes 2021“. Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp	08.11.-30.12.2021	335,00	548,29
Rahvusvaheline lasteraamatupäev. Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp. Jõgeva	29.03.-11.06.2022	125,00	190,00
Mustvee vald		750,00	1 076,00
Kohtumine lastekirjanik Jaanus Vaiksooga. Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp. Avinurme, Mustvee	03.05.-30.06.2021	180,00	200,00
Raamatukogu ajaloo püsinäituse koostamine. Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp. Mustvee	01.04.-30.06.2021	280,00	360,00
Raamatukogupäevad 2021 infovoldikud Mustvee valla raamatukogudele. Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp	01.10.-30.12.2021	290,00	516,00
Põltsamaa vald		2 220,00	3 277,00
Jõgevamaa raamatukogutöötajate täienduskoolitused 2021. a. II poolaastal. Kultuuriministeerium	01.09.-30.11.2021	2 220,00	3 277,00
Kokku maakond		4 045,00	5 839,10

Projektidega saadud toetused võimaldavad korraldada erinevaid sündmusi, rikastades piirkonna kultuurielu ning tõstavad raamatukogude mainet lugejate silmis. Kohtumised lastekirjanikega peamine arendavad lastes kuulamist ja kaasamõtlemit. Koolitused, seminarid, teabepäevad tõstavad raamatukogutöötaja erialast pädevust ja avardavad silmaringi.

Jõgeva vald

Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp toetas kõiki Jõgeva valla raamatukogude poolt taotletud projekte, küll mitte küsitud summa ulatuses. Ööraamatukogu ühe projektiga saadi maksta Kulno Malva ja teisega Piret Pääri esinemistasu. Esimese lepingu kasutusaega pikendati

nõusolekul esinejatega kolm ja teist lepingut kaks korda. Koroonalaine piirangute tõttu korraldati ööraamatukogu tavaks olnud maikuu valgete ööde asemel raamatukogupäevade raames. Samuti pikendati rahvusvahelise lasteraamatupäeva lepingut kokkuleppel kirjanik Aidi Vallikuga, uus toimumisaeg planeeritud 2. aprilli 2022.

Palamuse raamatukogu eesmärgiks oli taaselustada kohtumised kirjanikega.

25. korda korraldatud omaloomingukonkurss „Betti Alveri jälgedes“ innustab rohkem kirjutama ja lugemist väärtustama.

Mustvee vald

Tänu toetusele viidi läbi kohtumine lastekaitsepäeval kirjanik Jaanus Vaiksooga Avinurmes ja Mustvees. Mustvee Raamatukogul täitus 120 aastat ja sel puhul jäädvustati Mustvee raamatukogu ajalugu fotokapadele. Koostatud püsinäitus jääb raamatukogu koridori seinale. Projekti toetusel trükiti raamatukogude infovoldikud ja jagati neid raamatukogupäevade raames.

Põltsamaa vald

Täiendkoolitusteks eraldatud toetus võimaldas korraldada kvaliteetseid erialaseid koolitusi ja teabepäevi.

Vt. 2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Jõgeva vald

Seoses valla raamatukogude ühendamisega korraldas Jõgeva Vallavalitsus avaliku konkursi uue asutuse direktori ametikoha täitmiseks. Esimene voor kuulutati luhtunuks ja uue konkursiga nimetati Jõgeva Raamatukogu direktor ametisse 1. märtsil 2021.

Jõgeva Raamatukogu töötajate koosseisu vähendati 1,25 ametikoha võrra, aruandeaasta lõpuks on raamatukogudes kokku 13 ametikohta 15 töötajaga, sh 5 töötajat osalise koormusega.

Raamatukogu lahtiolekuaeg ei vähenenud Jõgeva Raamatukogu pearaamatukogul ning Palamuse ja Siimusti haruraamatukogudel. Teistel raamatukogudel vähenes lahtiolekuaeg 3-8 tunni võrra. Vaimastveres, Laiuses, Sadalas ja Tormas vähenes lahtiolekuaeg, kuna töötajad hakkasid käima tööle ühel päeval nädalas pearaamatukokku. Kuremaa (0,75) ja Kaarepere (0,5) raamatukogud otsustati sügisele väiksemale koormusele viia. Juunis vaadati lahtiolekuajad uuesti üle ja otsustati alates septembrist lõpetada haruraamatukogu töötajatel pearaamatukogus tööl käimine. Samuti otsustati väiksemale koormusele viia haruraamatukogud Sadalas (0,75) ja Sadukülas (0,5). Haruraamatukogudele kehtestati sisetöötund, mille ajal on raamatukogu külastajatele suletud ja raamatukogutöötajal on võimalus teha segamatult raamatukogus sisetööd (korrastada riuleid, võtta arvele ajalehti/ajakirju jne). Pearaamatukogus on selleks võimaluseks jätkuvalt sisetöö päev kuu viimasel reedel.

Mustvee vald

Mustvee Raamatukogus koosseisu suurus on 9,5, töötab 10 inimest, sh kaks osalise tööajaga. Mustvee Raamatukogust lahkus üks töötaja ja tööle asus uus raamatukoguhoidja 0,8 koormusega, kes töötab kolmel päeval nädalas Mustvees ja ühel päeval Ulvi välisteenduspunktis. Kasepää raamatukogu on avatud kolmel päeval nädalas, raamatukoguhoidja töötab ülejäänud kahel päeval Mustvees.

Põltsamaa vald

Põltsamaa Vallavalitsus vähendas alates 01.01.2021 raamatukogu koosseisu 4,3 töökoha võrra, alates novembrist likvideeriti peaspetsialisti ametikoht. Seisuga 31.12.2021 on koosseisu

suurus 13, mis jaguneb järgmiselt: pearaamatukogus 9,4 ametikohta, kolmes haruraamatukogus kokku 2,4 kohta, kolmes teeninduspunktis kokku 1,2 kohta. Raamatukogudes töötab kokku 15 inimest, sh 4 osalise koormusega.

Haruraamatukogude lahtiolekuajad:

Adavere E, K, P (24 tundi nädalas); Aidu E, T; N (24 tundi nädalas); Puurmani E-R (40 tundi nädalas). Välisteeninduspunktid on avatud 16 tundi nädalas.

Kohtade optimeerimine sundis raamatukogude töö ümber korraldama toetudes sisemistele ressurssidele. Mõned statistilised näitajad küll vähenesid, ent siiski saadi uutes tingimustes tööga hästi hakkama.

Põltsamaa Vallavalitsuse poolt viidi läbi raamatukogu teenistuslik järelevalve 18.01.-19.04.2021.

Kultuuriministeeriumi poolt viidi läbi maakonnaraamatukogu ülesannete täitmise üle haldusjärelevalve 04.05.2021.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest (erialane nõustamine ja raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamine, RaRS § 5(5) 4))

Teema	Korraldaja, koolitaja	Koolituse maht ak/t	Raamatukogu osalejate arv	Koolituseks kulutatud €	Märkused
SÜNDMUSED VEEBIS					
Juhtimine ja arendus					
Argument juhi tööriistana	SpeakSmart OÜ	9	Põltsamaa 2		Tunnistus
Rahvaraamatukogu seaduse muutmise kaasamisüritus	Kultuuriministeerium	3	Põltsamaa 3; Mustvee 2		
Infoseminar „Üleriigilise mõjuga arendusprojektid“ (5 korda)	RaRa	10	Jõgeva 1; Põltsamaa 3,1,4,2 Mustvee 4, 4, 4, 4,4		
Tulevik on T-kujuline: töö ja kompetentsid 21. sajandi raamatukogus	RaRa	4	Põltsamaa 3		
Konkursi „Raamatukoguhoidja õpib, loob ja õpetab“ infotund	RaRa	1	Põltsamaa 3		
Lugejateenindus, teenused, turundus					
Selge keel turundus- ja reklaamtekstide loojatele	Eesti Keele Instituut	4	Põltsamaa, 1		Tunnistus
Kuidas pakkuda suurepärasest raamatukoguteenust?	RaRa	12	Põltsamaa 1	121,00	Tõend
Mäluasutuste aastaseminar „Aasta viirusega – mida me õppisime?“	Tartu Ülikooli raamatukogu	4	Põltsamaa 2		
Emakeelepäeva konverents	RaRa	4	Mustvee 2		
Kirjandusloeng Mati Undist „Tantsib huntidega. Loomad ja linnud M. Undi loomingus“	Tallinna Kirjanduskeskus	2	Mustvee 1		
Kogude säilitamine	RaRa	2	Mustvee 3		
Canva plakatite kujundamine	RaRa	2	Jõgeva 2; Mustvee 3		

Eesti teenusedisaini päev 2021: Ilusamat homset disainides	RaRa	2	Põltsamaa 2		
TÕN 2021 korraldamise maakonna tugirühma infopäev	TÕN	1	Põltsamaa 1		
XVI oskuskeelepäev „Mõõdetav ja mõõtmatu terminoloogias“	RaRa	4	Põltsamaa 2		
Terviseeteadega seotud e-teenuste koolitus	ERÜ, Tln Krk	2,5	Põltsamaa 10		
Rahvaloenduse infotund raamatukoguhoidjatele	Statistikaamet	1	Põltsamaa 1; Mustvee 4		
Konkursi „Raamatukogud-muuseumid-noored“ kokkuvõte	RaRa	2,5	Põltsamaa 1		
Huvihariduskonverents VI. Mis tuuled puhuvad?	Kuressaare Gümnaasium	4	Põltsamaa 2		
Lasteraamatukoguhoidjate õpipäev „Digitoreidaid lugemisvõimalusi lastele“	Eesti Lastekirjanduse Keskus	4	Jõgeva 1; Põltsamaa 2; Mustvee 6		
Laps kirjanduses 9. Laps ja keskkond	Eesti Lastekirjanduse Keskus	6	Jõgeva 2; Põltsamaa 2; Mustvee 4		
Algupärase lastekirjanduse päev „Kohtumised karakteritega“	Tartu O. Lutsu nim. Linnaraamatukogu	6	Jõgeva 1; Põltsamaa 2; Mustvee 4		
Projekti „Lugemisisu“ stardikoolitus	Eesti Lastekirjanduse Keskus	4	Jõgeva 2; Mustvee 4		
Luuletused on elanud maakeral juba eotseenist saadik. J. Kaplinski 80	Eesti Kirjandusmuuseum	6	Jõgeva 1		
Eesti keele elujõust	RaRa	3	Jõgeva 2		
Herta Laipaik 100	MTÜ Jutumaja, Piret Päär	2	Jõgeva 1		
Raamatu teekond: loogeldes loojangu poole	RaRa	6	Jõgeva 1		
Psühholoogia					
Psühholoogilise turvalisuse tagamine töökohal	Tervise Arengu Instituut	4	Põltsamaa 4		Tõend
Koosolekud					
ERÜ Lasteteeninduse toimkonna koosolek	ERÜ	2	Põltsamaa 1		
Lastekirjanduse aastakoosolek	Eesti Lastekirjanduse Keskus	4	Jõgeva 2; Põltsamaa 1; Mustvee 5		
ERÜ juhatuse laiendatud koosolek	ERÜ	2	Põltsamaa 1		
ERÜ üldkoosolek	ERÜ	2	Põltsamaa 4; Mustvee 1		
ERÜ Noorteklubi aastakoosolek	ERÜ	1	Põltsamaa 1		
ERÜ noorteklubi juhatuse koosolek	ERÜ	2	Põltsamaa 1		
Raamatukogupäevade avamine	ERÜ	2	Mustvee 2		

Maaraamatukoguhoidjate päev	ERÜ	4	Jõgeva 1; Mustvee 3		
SÜNDMUSED KOHAPEAL					
Kohalike omavalitsuste teenuste arendamise programm, veebis, Põltsamaal, Tallinnas	Praxis Akadeemia	84	Põltsamaa 1		Tõend
Lasteraamatukoguhoidjate suveakadeemia	Tartu Ülikool	52	Jõgeva 1; Põltsamaa 1	400,00	Tunnistus
ERÜ XIV teadus- ja erialaraamatukogude päev	ERÜ	5	Põltsamaa 2		Tõend
Esmaabi täiendõppe koolitus	Juunika Koolitus OÜ	8	Põltsamaa 1	70,80	Tunnistus
Juhtide suvekool „Kasutajakesksed avalikud teenused raamatukogudes“	RaRa	14	Põltsamaa 2	50,00	
ERÜ maaraamatukogude 30. suveseminar „Raamatukogu muutuste keskel“, Hiiu maal	ERÜ	16	Põltsamaa 1; Jõgeva 4	500,00	Tunnistus
ERÜ noorteklubi suveseminar BibliCamp, Mustvees	ERÜ	6	Põltsamaa 1		
Ametnike Kesk-Eesti välitööde seminar (Kääpal) „Miks kasutada raamatukogu?“	Kultuuriministeerium, Põltsamaa RK	8	Jõgeva 6; Põltsamaa 7; Mustvee 1		
Valdade keskraamatukogude juhtide praktika	Tallinna Keskraamatukogu	38	Mustvee 1		
Liiklusnädala korraldamine. B. Alveri muuseumis Jõgeval	Maanteeamet	4	Põltsamaa 2; Mustvee 3		
Rahvaraamatu kliendipäev	Rahva Raamat AS	5	Põltsamaa 1		
Lasteraamatukoguhoidja päev	ERÜ	5	Põltsamaa 2		
Kirjastuse Avita teabepäev raamatukoguhoidjatele	Avita	4	Puurmani 1		
Raamatukogupäevade avamine	ERÜ	5	Põltsamaa 2		
Metsakümblus	MTÜ Loodus Stuudio	3	Põltsamaa 14	130,00	
Õppereis Ida-Virumaa raamatukogudes	Jõgeva RK	8	Jõgeva 16	587,80	
Kuidas selles muutuv maailmas ise „terveks“ jääda?	Jõgeva RK, Tiina-Liina Märtsoo	8	Jõgeva 11	1 800,00	Tunnistus
Rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemia	Tartu Ülikooli Infoteaduste Instituut	80	Jõgeva 1	409,00	Tunnistus
Kokku 54 sündmust			226 osalemist	4 068,60	

Vt LISA 1. Personali koolitused arvudes

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Täienduskoolituste plaani koostamisel lähtutakse „Raamatukoguhoidja kutsestandardist“, mille alusel pannakse kokku täienduskoolituse õppekavad ja need avaldatakse Põltsamaa Raamatukogu kodulehel.

Põltsamaa Raamatukogu poolt maakonnaraamatukogu ülesannetes korraldati Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele maakondlikke erialaüritusi viiel korral (kokku 28 ak/t, 127 osalejat, sh Jõgeva vallast 41, Mustvee vallast 16, Põltsamaa vallast 70).

Kõik planeeritud koolitused toimusid, kuid alles II poolaastal. Koroonaviiruse tingimustes tuli pidevalt kuupäevi edasi nihutada.

Maakondlikud täienduskoolitused finantseeritakse Põltsamaa Raamatukogu ja maakonna raamatukogude vahel sõlmitud teenuste lepingute ning saadud projektitoetuste alusel.

Tabel 4

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/kestus	Raamatu-koguhoidjate arv/ KOV-de arv	Eelarve/ Koolituseks kulutatud summa
02.09.2021	Koolitus: Aju, mälu ja mõtlemine. Keskendumine ja mälu treening	Tauno Tallermäe, OÜ Tallermäe Entertainment	6 ak/t	31/3	1245,00
28.09.2021	Koolitus: Psühhoterapeudiks iseendale - stressi pinge ja negatiivsete tunnete ennetamine	Ruth-Kaja Pekk, Koolituskeskus Vilko MTÜ	6 ak/t	22/3	1025,00
15.10.2021	Teabepäev: „Maakonna raamatukogud aastal 2021. Tähtsed 2022. aastaks“. Kogemusõpe Hiiumaa raamatukogudes ja Rahva Raamatu kliendipäeval. Koolitus: Kaasaegne eesti luule	Kristi Pukk, Jõgeva RK; Triin Kodusaar, Maris Oro, Põltsamaa RK; Jürgen Rooste	2 ak/t 4 ak/t	14/2	380,00
18.11.2021	Koolitus: Soome kultuur ja nüüdiskirjandus	Heidi Iivari, Venla Suojala, Kristina Grönqvist. Soome Instituut	6 ak/t	24/3	160,00
16.12.2021	Teemapäev „Külaelu edendamine raamatukogude ja mõisakompleksi näitel“	Rutt Rimmel, Lembit Paal	4/ak/t	36/3	560,00
Kokku			28 ak/t	127/3	3 370,00

Koolituste korraldamisel toetuti kutsestandardile järgmiselt: „Raamatukoguhoidja, tase 6, A.5 Töökohajad vajalikud isikuomadused“: töökohajad on vajalikud analüüsi- ja üldistamisvõime, empaatiavõime, kohanemisvõime ja pingetaluvus, õpivalmidus, täpsus, kohuse- ja vastutustunne, koostöö- ja suhtlemisvalmidus.

„Raamatukoguhoidja, tase 6, B.2.4 Arendustegevus“: hindab ja võrdleb raamatukogumõeldikute põhjal maakonna raamatukogude tööd, ühiskondlikku mõju ja kasulikkust; osaleb koostööprojektides, erialases infovahetuses; tutvustab raamatukogu tegevust oma pädevuse piires; kogub ja üldistab oma töövaldkonnaga seotud andmeid.

„Raamatukoguhoidja, tase 6, B.2.3 Lugeja- ja infoteenindus“: pakub raamatukogu teenuseid lähtudes sihtrühma vajadustest ja raamatukogu tegevuskavast ning korraldab raamatukogu kogusid tutvustavaid näitusi jt kultuurisündmusi.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused. Raamatukogutöötajad esinesid ettekannetega ametnike Kesk-Eesti välitööde seminaril (uued teenused), Arukate Akadeemias Jõgeval, Siimusti Lasteaed-Algkoolis, maakonna raamatukogutöötajate teabepäevadel (kogemusõpe ja raamatukogude tegevus), Kultuuriministeriumis (komplekteerimise korraldus Jõgeva maakonnas).

Vt LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

2.4.4 Erialahariduse omandamine.

Jõgeva vald

Jõgeva Raamatukogu 15st töötajast omab kutset 12 raamatukogutöötajat, *Raamatukoguhoidja, tase 6*. Erialahariduse omandamist Tartu Ülikooli infokorralduse erialal bakalaureuseõppes alustas üks töötaja.

Mustvee vald

Mustvee Raamatukogu kümnest töötajast omab kutset kuus raamatukogutöötajat, *Raamatukoguhoidja, tase 6*. Aruandeaastal asus üks töötaja läbima RaRa korraldatud raamatukoguhoidja kutsekoolitust.

Põltsamaa vald

Põltsamaa Raamatukogu 15st töötajast omab kutset 13, *Raamatukoguhoidja, tase 6*. Aruandeaastal läbis RaRa kutsekoolituse üks töötaja, kaks töötajat said kutsetunnistuse kvalifikatsiooniga *Raamatukoguhoidja, tase 6*.

2.4.5 Töötajate tunnustamine.

Põltsamaa Raamatukogu maakonnaraamatukoguna tunnustab neid Jõgevamaa raamatukogutöötajaid tänukirjaga, kel tööjuubelid alates 10st tööaastast. Töötaja isikliku juubeli puhul taotleb raamatukogu tänukirja Kultuuriministeriumilt pikaajalise ja südamega tehtud töö eest. Kõrgem tunnustus on aasta raamatukogupremia IDA.

Aruandeaasta tunnustused:

Jõgeva vald

- Aasta raamatukoguhoidja 2020 nominent (ERÜ) – Monika Urb (Jõgeva)
- TÕN aasta õppija nominent – Maris Paas (Vaimastvere)
- Aasta maaraamatukoguhoidja 2021 nominent (ERÜ) – Tiina Mihhailov (Siimusti)
- Kultuuriministeriumi tänukiri – Marika Aavasalu (Kuremaa)
- Jõgevamaa raamatukogude preemia ELUTÖÖ IDA – Marika Aavasalu (Kuremaa)

Mustvee vald

- 20 aastat raamatukogutööd Raja raamatukogus – Liidia Krehova
- 15 aastat raamatukogutööd Voore raamatukogus – Tea Daškova
- Tänukiri Mustvee Raamatukogule meeldiva koostöö, nähtud vaeva ning aktiivse tegevuse eest. Õnnesoov 120 sünnipäevaks. Aivar Kokk

Põltsamaa vald

- Aasta lasteraamatukoguhoidja 2021 nominent (ERÜ) – Viivi Tell (Põltsamaa)
- 15 aastat raamatukogutööd – Aive Rimmeld (Põltsamaa)

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

Jõgeva vald

Üldised töötingimused on raamatukogudes normaalsed, siiski värskendamist vajavad enamuse haruraamatukogude ruumidest. Kõige paremad töötingimused on Jõgeva linnaraamatukogus, Palamuse ja Laiuse raamatukogudes.

Jõgeva linnaraamatukogus käis ehituskomisjon maja üle vaatamas, et kirja panna ehituslikke vigu, mis tuli korda teha enne septembrit, sest täitus garantiiremondiaeg. Arutlusel oli direktori kabineti tilkuv lagi ja seintesse ilmunud praod, samuti ventilatsiooni- ja automaatse lukustussüsteemi vead. Enamus pragudest said garantiikorras korda tehtud, aga lagi on endiselt päevakorras. Ventilatsioon seadistati uuesti. Töötajate arvates jääb kogude pind avafondi jaoks väikseks ja seda nii laenutus- kui lasteosakonnas. Mõned vanemaalised lugejad peavad uue raamatukogu asukohta kesklinnast kaugeks.

Vastavalt päästeameti ettekirjutusele paigaldati Sadala raamatukogule uus tuletõkkeuks. Kaareperes uuendati tuletõrje häiresüsteemi. Tormas osaliselt ja Vaimastveres kõikides ruumides vahetati laevalgustid.

Uued raamaturiiulid sai Torma ja osaliselt ka Sadala ning Laiuse raamatukogu lasteosakond.

Mustvee vald

Mustvee valla raamatukogudel on kõigil head asukohad ja võimalused koostöö tegemiseks teiste asutustega. Mustvee raamatukogu asub kesklinnas, bussijaama ja suurimate kaupluste lähisel. Koolid ja lasteaed asuvad samuti lähedal. Raamatukogu ees on laste muinasjutupark koos mänguväljakuga. Mustvee, Raja ja Voore raamatukogud asuvad ühes majas kultuurikeskuse, vabaajakeskuse ja rahvamajaga, Raja, Voore ning Lohusuu lisaks ka noortekeskusega. Avinurme ja Lohusuu raamatukogud asuvad kooliga ühes majas ning Lohusuu ka lasteaiaga. Saare raamatukogu asub lasteaiaga ühes majas, Kasepää, Saare ja Voore raamatukogud asuvad teenuskeskustega ühes majas. Saare ja Voore raamatukoguga ühes majas on ka perearstide vastuvõtupunkt. Kasepää asub lasteaed kohe raamatukogu kõrval.

Lohusuu raamatukogu uued ruumid on kaasaegsemad ning valgemad. Hetkel on jätkuvalt kõige kurvemas seisus Ulvi välisteininduspunkti ruumid, mis asuvad lagunevas hoones. Külmade ilmadega ei suuda õhksoojuspump kogu ruumi normaalselt ära soojendada, kasutatakse ka lisaradiaatorit.

Põltsamaa vald

Kõik raamatukogud on suhteliselt heas seisukorras ja lähedal teiste asutustega. Kooli või lasteaiaga ühes majas on Adavere, Aidu, Lustivere raamatukogu, rahvamajaga Puurmani raamatukogu, külaseltsiga Tapiku raamatukogu, spordikeskusega Pajusi raamatukogu. Pearaamatukogu asub linnas omaette hoones. Ainukesena on ruumid teisel korrusel Adavere raamatukogul.

Pearaamatukogu laste- ja noorteosakonnas vaadati üle ja parandati kõik kasutajatele mõeldud toolid. Ventilatsioonihoolituse käigus vahetati mitmed amortiseerunud osad. Puurmani raamatukogus asendati laenutuslett teise vastu.

Pearaamatukogu fassaad vajab remonti, oluline on tagada raamatukogu ruumide küte ka suveperioodil. Säästuenergia OÜ poolt viidi läbi pearaamatukogu hoone energiaaudit, mille tulemusena on kavas soojustada hoone vana osa, vahetada aknad, vundament, ventilatsioon, paigaldada õhk-vee soojuspump jm. Tööde teostus, mis pidi algama 2021. aastal, lükkus edasi.

Vt LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid 2021. aastal

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Täielikult on tagatud juurdepääs: Aidu, Jõgeva, Vaimastvere, Mustvee (kaldtee, invatõstuk), Saare, Raja, Voore, Palamuse, Pajusi, Puurmani.

Osaliselt on tagatud juurdepääs: Kaarepere, Kasepää, Kuremaa, Avinurme (kooli lahtioleku aegadel läbi koolimaja), Põltsamaa, Lustivere, Tapiku, Ulvi.

Juurdepääs puudub: Adavere, Laiuse, Sadala, Siimusti, Torma, Lohusuu.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Kasutatavad operatsioonisüsteemid on Windows 10 PRO, Windows 10. Interneti kiiruse ja WiFi võrgu toimimisega ollakse rahul. Tihtipeale jätab soovida aga AIPi arvutite tehniline olukord ning vanus. Peaaegu kõigis raamatukogudes on WiFi, v a Saduküla. Jõgeval ja Põltsamaal on alates 2019. aasta sügisest kasutusel teavikute laenutamise/tagastamise iseteenindusletid (Põltsamaal kaks: täiskasvanute ja laste- ja noorteosakonnas), mis töötavad raamatukogusüsteemi RIKS lisamooduli RITA baasil.

Jõgeva vald

Kõigis valla raamatukogude töötajate arvutites on kasutusel operatsioonisüsteemid: Windows 10 ja Microsoft Office 365. AIPi arvutites on Windows 10 ning nende arvutite vanus on 3-5 aastat. Arvutite rendihankega vallavalitsuse kaudu saadi paraamatukogule kaks uut sülearvutit, osteti uus tšekiprinter. Raamatukogus on ka valvekaamerad, mille pilt läheb Jõgeva Põhikooli IT töötaja arvutisse. Palamuse raamatukogule soetati kohaviitade lisamiseks etiketiprinter.

Novembris uuendati kõigis raamatukogudes tarkvara litsentse (31) ja korrigeeriti AIPi arvutite vajadust vastavalt kasutusele. Arvutite hooldusleping on sõlmitud iBel IT OÜ-ga.

Mustvee vald

Mustvee Raamatukogu sai uue ja kaasaegse kodulehe, mis on ka nutiseadmest jälgitav. Lohusuu raamatukogu sai kiirema interneti. Arvuteid hooldab valla IT spetsialist.

Põltsamaa vald

Kõik valla raamatukogud on ühinenud Põltsamaa valla haridusasutuste pilveteenusega alates 2018. aastast, mis pakub maksimaalset töökindlust, turvalisust ning andmete säilimist. Töötajatele on renditud arvutid neljaks aastaks alates detsember 2018. AIPi arvutid on vanemad kui viis aastat. Arvutite hooldusleping on sõlmitud vallavalitsuse kõigile allasutustele ühine firmaga iBel IT OÜ.

Pearaamatukogusse paigaldati valvekaamerad: seitse siseruumidesse, üks õuealale. WiFi paremaks levikuks paigaldati saalidesse viis võimsamat signaali edastajat/vastuvõtjat.

Puurmani raamatukogule osteti mobiiltelefon.

3 Kogude komplekteerimine ja töötlemine

3.1 Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Teavikute soetamisel rahvaraamatukogudele lähtutakse eelkõige Kultuuriministeeriumi 09.01.2015. a määruse nr 1 „Rahvaraamatukogudele riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise kord” lisas 1 esitatud nimekirjast, lisaks ka hetkel kehtiv Rahvaraamatukogu töökorralduse juhend, mille § 2 punkt 3 sätestab komplekteerimiseelised.

Aastal 2018 korraldati ümber komplekteerimissüsteem, mis toimib siiani. Maakonnaraamatukogu kogude arenduse osakond koostab tellimisnimekirjad iga 10 päeva tagant maakonna kõikidele raamatukogudele koos erinevate tarnijate poolsete hindadega. Uute raamatute kirjed tehakse näidiste põhjal *de visu*, RaRa-s olemasolevaid konverteeritakse ja korrastatakse. Mittetellitud nimetuste näidiseksemplarid saadetakse tagasi tarnijale. Jõgeva ja Mustvee valla raamatukogud tellivad oma raamatud ise otse tarnijatelt. Põltsamaa valla raamatukogud esitavad oma tellimused selleks mõeldud tabelisse, koondtellimused edastatakse erinevatele tarnijatele.

Raamatupidamises ja süsteemis RIKS peeti komplekteerimisrahade arvestust eraldi: riigi poolt eraldatud summad (lisab maakonnaraamatukogu) ja omavalitsuste poolt eraldatud summad. Kogude arenduse osakond peab teavikute soetamise arvestust maakonna iga rahvaraamatukogu kohta eraldi. RIKSis on raamatukogudel reaajas näha kulusid kõigi kuluartiklite lõikes, samuti hetkel tellitud, kuid veel saabumata teavikute summat ning jääki. Riigi rahast soetatud teavikute arved esitavad tarnijad e-arvetena Põltsamaa Raamatukogule maksmiseks.

Uued teavikud jõudsid lugejani väga ruttu, peaaegu igal nädalal. Seega olid Jõgevamaa raamatukogud rahul maakonnaraamatukogu tööga teavikute komplekteerimisel.

Kirjanduse komplekteerimisel on prioriteediks eesti autorite ilukirjandus ning tõlkekirjandusest väärtkirjandus, samuti laste- ja noortekirjandus. Raamatukogutöötajad, tundes oma lugejaid, arvestavad raamatute tellimisel nende soovidega ja rahaliste võimalustega. Kuigi püütakse jälgida väärtkirjanduse ja meelelahutusliku kirjanduse tasakaalu, siis üha rohkem on lugejate eelistuseks ajaviitekirjandus (nn naistekad ja krimikirjandus). Teadmiskirjanduse tellimises on rohkem eneseabi, psühholoogia ja ajaloolaseid raamatuid, aiandusalaseid ja kokaraamatuid. Luulekogude tellimine oli valikuline, sest nende lugejaid on vähe, lähtuti peamiselt autorist. Aruandeaastal võrreldes 2020. aastaga vähenes uute laua- ja õuemängude tellimine.

Samas jälgitakse kõikide lugejarühmade vajadusi. Nutitelefonide ilmumine on vähendanud laste ja noorte lugemust, nõudlus on kohustusliku ja soovitusliku kirjanduse järgi.

Raamatukogu	Kogud 01.01.2021	Juurdetulek		Kustutatud	Kogud 31.12.2021
		Ost	annetus		
Jõgeva RK	134 721	5 649	229	3 146	137 453
Mustvee RK	65 148	2 094	164	2 503	64 903
Põltsamaa RK	96 601	3 448	396	3 739	96 706
Kokku	296 470	11 191	789	9 388	299 062

Kogude suurus maakonnas oli aruandeaasta lõpuks 299 062 eksemplari (2020. a. 296 470 eksemplari). Juurde osteti 11 191 eksemplari teavikuid, sh raamatuid 10 711, auvised ja elektroonilisi teavikuid 1, muid teavikuid 15 eksemplari, perioodikat 464 aastakäiku.

Annetusi saadi 789 eksemplari, sh raamatud 720, auvised ja elektroonilised teavikuid 8, muid teavikuid 25 eksemplari, perioodikat 36 aastakäiku. Annetused moodustasid 6,6% kogude juurdekasvust. Annetajateks on eraisikud, autorid, omavalitsused, asutused jt.

Raamatute soetamiseks kulutati 144 527 €, perioodikale 31 441 € ning auvistele ja elektronväljaannetele 24 €. Kokku komplekteerimiskulud 175 992,00 € (2020. aastal 174 601,00 €).

2021. aastal andis riik raamatukogudele teavikute soetamiseks lisaraha, Jõgeva maakond sai raha juurde 9 180,00 €.

Kogude ringlus

Struktuuriüksus	Kõik teavikud kokku		
	2020	2021	Muutus (+ -)
Jõgeva RK	0,8	0,7	-0,1
Mustvee RK	0,6	0,6	0
Põltsamaa RK	1,0	1,0	0
Keskmine maakonnas	0,8	0,8	0

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Raamatutele kulus komplekteerimiskuludest 82,12% (2020. aastal 81,4 %), millest suure osa moodustas ilu- ja lastekirjandus. Komplekteerimiskulud elaniku kohta on 6,23 € (2020. aastal 6,11 €).

Raamatuid osteti peamiselt hulgifirmalt Rahva Raamat AS. Kuna Apollo Kauplused AS on tõstnud raamatukogudele väljaannete hindu, oli sealt ostmise maht väiksem. Lisaks osteti ka hulgifirmast Raamatu Kodu OÜ, kes aga lõpetas 2021. aasta sügisel raamatukogude teenindamise, kirjastuselt Varrak, Ilmamaa ning samuti üksikute tarnijatelt. Lomeliuselt osteti venekeelseid raamatuid Raja raamatukogule, Rahva Raamatust ja Sinonimist Mustvee ja Jõgeva raamatukogudele.

Ilu- ja lastekirjandus moodustas soetatud raamatutest 78,31% (2020. a. 73,77%), eestikeelsed raamatud 94,8%. Võõrkeelsest kirjandusest osteti peamiselt venekeelseid raamatuid (Raja, Mustvee, Jõgeva) ning mõned eksemplarid ka muus võõrkeeles (Jõgeva).

Maakonna raamatukogudes soetatud raamatu keskmine hind 2021. aastal oli 13,48 € (2020. a. 12,81 €).

Maakonda osteti kõige rohkem järgmisi raamatuid:

Eesti kirjandus: Olav Osolin „Kus lendab Part“ (24 eks), Siiri Laidla „Aurelia tee“ (23 eks), Pille Simon „Murakamoos“ (23 eks), Helju Pets „Õõliblikatants“ (23 eks), Henek Tomson „Minu Uus-Meremaa“ (22 eks), Urve Tinnuri „Leonora“ (22 eks), Eve Laur „Õmblejanna“ (22 eks).

Välisautorid: Nicola May „Väike nurgapood 3. Kingitus“ (22 eks), „Väike nurgapood 4. Talv“ (22 eks), Lucinda Riley „Seitse öde 7. Kadunud öde“ (20 eks), Jenny Colgan „Ranna tänava väike pagariäri“ (20 eks), Helen Pollard „Rannapood“ (20 eks), Santa Montefiore „Salatunnid“ (18 eks).

Eesti Lastekirjanduse Keskuse poolt kureeritava lugemisprogrammi „Lugemisisu“ osalevatele raamatukogudele eraldati riiklikust lisaelarvest toetust teavikute ostuks 100 000 eurot. Jõgeva maakonnas osalevad lugemisprogrammis üheksa raamatukogu (Adavere, Avinurme, Jõgeva, Lustivere, Mustvee, Palamuse, Puurmani, Põltsamaa, Voore).

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodikat soetati aruandeaastal 90 nimetust, neist 18 nimetust saadi annetustena. Perioodika ost moodustas komplekteerimiskuludest 17,87% (2020. a. 18,44 %).

Jõgeva vald: 14 594 €, sh KOV 13 924 € + riik 670 €

Mustvee vald: 6 365 €, sh. KOV 6 346 € + riik 19 €

Põltsamaa vald: 10 482 €, sh KOV 10 073 € + riik 409 €

Saadud/ostetud juurdepääs digiväljaannetele:

Jõgeva vald: Jõgeva Valla Teataja Jõgeva valla kodulehel, ajakiri Raamatukogu, Äripäev, Eesti Ekspress, Maaleht.

Mustvee vald: Ekspress Meedia digiväljaannete lugemise võimalus raamatukogudel (11 erinevat).

Põltsamaa vald: Postimees, Äripäev, Raamatukogu, Õhtuleht, Eesti ajalugu, Kodukiri, Kalale! Looduses, Naisteleht, Nipiraamat, Tiiu, Toidutare, Sotsiaaltöö.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviste ja elektrooniliste väljaannete komplekteerimiskulud moodustasid 0,01% komplekteerimiskuludest. Sel aastal osteti maakonda ainult üks heliraamat, milleks oli A.H. Tammsaare „Tõde ja õigus“ V osa (Põltsamaa).

3.2 Inventuurid, mahakandmised

Aruandeaastal maakonna raamatukogudes teavikute inventuure ei tehtud.

Kokku kustutati maakonna kõigist raamatukogudest **9 388 eksemplari** (2020. a. 30 177), mis on 3,1% kogudest.

Kogudest eemaldatud teavikuid jagati tasuta lugejaile raamatukogudes ja lasteaedadele, müüdi kohapeal, laatadel, kohvikutepäeval jm ürituste käigus. Viidi ka bussijaama ooteruumi (Jõgeva), Tartu Lõunakeskuse tasuta riulile (Adavere), Räpina paberivabrikusse (Mustvee), jäätmejaama (Põltsamaa).

4 Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Maakonna raamatukogudes on võetud suund saada kogudepõhistest raamatukogudest teenustepõhisteks raamatukogudeks. Uute pakutavate teenustega harjumine võtab aega, sest raamatukogu peetakse eelkõige raamatute laenutamise kohaks.

Jõgeva vald

Covid-19 pandeemia levik mõjutas raamatukogude töökorraldust. Koroonapuhang esitas väljakutseid teenuse kättesaadavaks tegemisel. Uue teenuse, e-raamatukapi paigaldamine aitas säilitada nii Jõgeva linna kui valla kõige suurema asula raamatukogu põhiteenuse. E-raamatukapi kasutamise tihedus näitab, et teenus on lugejate poolt omaks võetud. Juba on välja kujunenud lugejad, kes kasutavad ainult e-raamatukapi teenust.

Siimusti raamatukogus käivad koos käsitööhuvilised naised, nende kasutamiseks on õmblusmasin, triikraud ja triikimisalus. Sadala raamatukogus käib koos Naiste klubi, kus tutvutakse uuema kirjandusega ja arutatakse päevateemadel. Haruraamatukogu juhataja initsiatiivil korraldatakse kevadeti väljasõite Eesti erinevatesse paikadesse.

Mustvee vald

Viidi läbi lugejate rahulolu-uuring, mille eesmärgiks oli välja selgitada lugejate soovid, rahulolu ja ootused raamatukogude suhtes. Küsimustikule vastas 131 elanikku, neist 99 on raamatukogude kasutajad ja 32 mittekasutajat. Vastajatest 56% olid töötajad, 63% on olnud üle 10 aasta raamatukogu kasutajad. Küsitlusest selgus, et raamatukogu külastab kord kuus 49% vastanuist, kord nädalas 20% ja talveperioodil 18%. 47% külastavad raamatukogu kella 8.00-14.00, 43% teevad seda 14.00-17.00ni, kuid 16% sooviks raamatukogu külastada kella 17.00-18.00. Raamatukogu külastuse eesmärgiks märkis 98% raamatute laenutamise, 30% laenutavad ajalehti ja ajakirju, 48% soovivad printida või teha koopiat, kirjanikuga kohtumisi külastab 42% ja näitusi käib vaatamas 59% raamatukogu kasutajatest. Raamatukogude teavikute koguga jäid rahule ja hindasid hindede neli 44% ja hindede viis 37% kasutajatest. Kõrgelt hinnati raamatute tellimise võimalust teistest kogudest (RVL) 79%. Raamatukogu arengu osas nägi 45% kasutajatest raamatukogu külakeskuse osana ja uue teenusena soovis 39% kasutajatest e-raamatukappi, 33% soovis kohviautomaati. Oluliseks peeti info leidmise võimalust internetist 52%, asukohaga on rahul 85% vastanuist, raamatukoguhoidja kompetentsusega jäid rahule, sh hindede viis vastas 77%, hindede neli 13% vastanuist. Sooviti lastele muinasjututunde, paremat lasteala, kiiremat internetti ja uusi arvuteid.

Mittekasutajatest vastanute oli 78% töötajad, 16% pensionärid ja 9,4% kodused. 48% vastanuist olid kuulnud raamatukogust ainult positiivset, 16% pigem positiivset ja 16% nii positiivset kui negatiivset, 16% ei ole midagi kuulnud. Põhjus, miks ei kasutata raamatukogu, vastas 27%, et ei loe raamatuid ja 16% ostavad ise, loevad e-raamatuid, 13% vastas, et raamatukogu jääb elukohast kaugele. 43% vastanuist arvab, et hakkavad raamatukogu külastajateks kui tekib rohkem aega.

Laste lugemishuvi tõstmiseks liitus Mustvee Raamatukogu sügisest „Lugemisisu“ programmiga.

Põltsamaa vald

Lugemishuvi tõstmiseks korraldati kõigis raamatukogudes rida üritusi, koostati ja eksponeeriti näitusi. Küllastatavuse suurendamisel on olulise tähtsusega raamatukogu juures tegutsevad klubid. Peاراamatukogu juures tegutseb kirjandusklubi (aastast 2017, oktoober), filmiklubi ja reisiklubi lõpetasid tegevuse aastal 2020. Aidus käib koos toiduklubi (aastast 2012), Puurmanis kokaklubi (aastast 2017, november), Pajusis raamatusõprade klubi (aastast 2018, november). Adavere, Lustivere ja Puurmani osales vabariiklikus laste lugemisprogrammis „Lugemisisu“. Sügisest liitus programmiga peاراamatukogu laste- ja noorteosakond. Aktiivselt osaleti Transpordiameti korraldatud liiklusnädala ja Kino Maale! üritustes.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Avalik teave on üldkasutatava andmesidevõrgu kaudu kõikidele vajajatele tasuta kättesaadav avalikus internetipunktis (AIP), raamatukoguhoidjad nõustavad vajadusel kõiki soovijaid. Üldkasutatavaid arvuteid oli maakonna raamatukogudes 50 (2020. a. 61).

AIPi kasutamine.

Raamatukogu	AIPi külastused 2020	AIPi külastused 2021	Muutus (+-)
Jõgeva RK	2 226	2 251	+25
Mustvee RK	414	460	+46
Põltsamaa RK	2 015	1 145	-870
Kokku	4 655	3 856	-799

Alates 2020. aastast seoses koroonaviirusest tingitud piirangutega on AIP kasutamine kiirelt vähenenud. Nutiseadmete suur populaarsus vähendab samuti AIPi kasutamist raamatukogudes. Aruandeaastal oli maakonna raamatukogudes koroonapiirangute ajal tagatud avaliku teabe kättesaadavus, Jõgeva Linnaraamatukogus ainult etteregistreerimise alusel. Põltsamaa valla raamatukogudes on AIPi kasutus aasta aastalt vähenenud.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Tabel 5

Raamatukogu	Lugejad 2020	Lugejad 2021	Muutus (+-)
Jõgevamaa rk-d	9 404	8 903	-501
sh maakonnaraamatukogu	3 126	2 855	-271

Raamatukogu	Külastu- sed 2020	Külastu- sed 2021	Muutus (+-)	Virtuaal- külüst. 2020	Virtuaal- külüst. 2021	Muutus (+-)
Jõgevamaa rk-d	128 968	124 720	-4 248	83 188	110 264	+27 076
sh maakonnaraamatukogu	53 835	48 554	-5 281	36 485	54 693	+18 208

Raamatukogu	Laenut-d 2020	Laenut-d 2021	Muutus (+-)	Päringud 2020*	Päringud 2021*	Muutus (+-)
Jõgevamaa rk-d	244 441	239 598	-4 843	1 528	918	-610
sh maakonnaraamatukogu	97 974	97 105	-869	551	436	-115

*Infopäringud (teatmebibliograafilise töö korraldamine, [RaRS §5\(5\)5](#)). Järjepidev töö registreerimisel.

Infopäringuid registreeriti tunduvalt vähem kui eelmisel aruandeaastal. Eriti on vähenenud infopäringud telefoni ja e-kirja teel. Suurem osa päringutest tehakse raamatukogus kohapeal. Töötajatega vesteldes on selgunud, et paljud päringud jäid kirja panemata.

Jõgeva vald

Päringud: Covid-19 vaksineerimine, digiregistratuuri toimingud, Haigekassa, Pensioniamet, pangaga seonduv, ühistranspordi väljumise ajad, spordivõistluste tulemused, ilmateade, asutuste telefoninumbrid, vallas toimuvate ürituste info, päringud isikute kohta (näit. koolidirektor), e- ärireister jm.

Mustvee vald

Mustvee vallas suureks probleemiks, et märke jääb tihti tegemata.

Põltsamaa vald

Levinumad päringud on teemapäringuid, sh koduloolised. Mõned näited: Mis seos võis olla Stackelbergidel Taevere mõisaga? R. Kamseniga seotud materjal. Kuidas sai Buratino endale pika nina? Mis on peoleo rahvapärased nimetused? Rongid lasteraamatutes jm.

Raamatute laenutuste TOP 5 maakonnas:

1. May, Nicola Väike nurgapood
2. Kassikäpp, Leelo Kui vanad naised armuvad
3. Kinney, Jeff Ühe äpardid päevik
4. Owens, Delia Kus laulavad langustid
5. Riley, Lucinda Liblikatuba

Rändraamatukogu teenus

Jõgeva vald

Rändraamatukogu teenust osutati Jõgeva valla kolme raamatukogu poolt.

Torma: pensionäride seltsingule Torma Hõbedane üks kord kuus, Vaiatu pensionäride klubile Vaiatu klubihoones, aastas käidi 8 korda, registreeritud kasutajat 9.

Sadala: Rääbise küla elanikele endise kaupluse ruumides iga viie nädala tagant üks tund korraga, kasutajaid 5.

Vaimastvere: endise Vägeva raamatukogu piirkonna elanikele üks kord kuus, kasutajaid 10.

Mustvee vald

Mustvee ei osuta rändraamatukoguteenust.

Põltsamaa vald

Rändraamatukogu teenust osutab Põltsamaa Raamatukogu pearaamatukogu Umbusi Külaseltsi liikmetele Khordongi Ühingule kuuluvas endises koolimajas asuvas lugemistoas. Alates 2021. aastast korraldatakse rändraamatukoguteenust ka Esku piirkonna lugejatele, kuna sealne raamatukogu likvideeriti. Teavikud viiakse kohale ebaregulaarselt, aga tihti, vastavalt omavahelisele kokkuleppele.

Kokku oli külastusi 349, laenutusi 2224, kasutajaid 25.

E-teenused

Jõgeva maakonna raamatukogude elektroonilist andmebaasi arendatakse järjepidevalt edasi süsteemi RIKS baasil, mille internetiväljund on RIKSWEB, mobiilirakendus m-RIKS ja iseteenindusmoodul RITA, mis on Põltsamaa ja Jõgeva raamatukogudes. Teist aastat saaks raamatukogu kodulehel ennast lugejaks registreerida ilma raamatukogu külastamata (liitumisportaal), andmed jõuavad automaatselt RIKSi keskkonda. Portaaliga on ühinenud vaid Põltsamaa. WiFi kasutamise võimalus on maakonna enamustes raamatukogudes, v a ühes - Jõgeva Raamatukogu Saduküla haruraamatukogus.

Veebilahendus (e-kataloog) RIKSWEB ja mobiilirakendus m-RIKS võimaldavad teha otsinguid raamatukogu kogudes olevast kirjandusest, saada lühiülevaate teavikutest, eksemplaridest, nende staatusest ja saadavusest. Sirvida saab uudiskirjanduse loetelu. Sisse logides saab pikendada tagastustähtaega, reserveerida teavikuid (ka laenutuskappi), sirvida laenutusajalugu jm. E-teenustena saab lugeja meeldetuletusi tagastustähtaja saabumise, võlgnevuste ja tagastustähtaja aegumise kohta, reserveeritud teavikute saabumise kohta jm. RIKSWEBi, m-RIKSi ja iseteenindusmooduli RITA kasutusjuhend on saadaval elektrooniliselt maakonnaraamatukogu kodulehel ning Facebook'is.

Raamatukogusüsteemiga RIKS on liitunud kõik Jõgevamaa rahvaraamatukogud ja kuus kooliraamatukogu. Otsinguid sooritati RIKSWEBis aruandeaastal 28 316 (2020. a. 22 128). Raamatukogu kaudu pakutavat interneti kasutamist (AIP) võimaldasid kõik maakonna raamatukogud. Raamatukogu oma veebileht oli aruandeaasta lõpus 21 raamatukogul (Jõgeva vald 9, Mustvee vald 4, Põltsamaa vald 7). Interaktiivseid raamatukoguteenuseid (FB) osutavad enamused raamatukogudest. Lisaks on Mustveel FB grupp „Mustvee pildis“ ning Adaverel FB grupp „Adavere pildis läbi aegade“. Teist aastat on Põltsamaa kodulehel blogina „Lugemissoovitus“, kus igal kuul reklaamitakse kolme raamatut. Blogi kirjutab lastekirjanduse spetsialist.

Vahendatud elektroonilisi dokumendiedastusi registreeriti maakonna raamatukogudes 55.

Põltsamaa Raamatukogu on sõlminud ärikliendilepingu AS T Grupiga bussipiletite ostmiseks, millega klient saab soetada e-pileti raamatukogu vahendusel, makstes sularahas. Teenus on mõeldud nendele, kes ei kasuta arvutit või internetipanka.

Iseteenindusmoodul RITA

Et iseteenindus juurduks lugejate teadvusse, on vajalik järjepidevalt selle kasutamist õpetada ja näidata selle eeliseid. Väär arusaam on, et lugeja tahab suhelda pigem teenindajaga – vastupidi, iseteenindust kasutades jääbki teenindajal rohkem aega lugejaga suhtlemiseks. Iseteenindust kasutades jäävad ära järjekorrad, mil teenindaja tegeleb tagastuse või laenutusega. Seda kõike peaks teenindaja selgitama, kuid lihtsam on töö endal ära teha kui lugejat koolitada. Iseteeninduse rakenduses esimesel aastal tegeleti RITA koolitusega aktiivsemalt, seega ka statistilised näitajad olid suuremad. Eriti halvasti on iseteeninduse vastu võtnud Jõgeva lugejad.

Jõgeva valla aruandest: „RITA laenutus-tagastusautomaat Jõgeva linnaraamatukogus on külastajatele olnud avatud 2019. aasta septembrist. Paraku on selle kasutus olnud kahetsusväärsest madal. Lugejad on öelnud, et vajavad kohapeal raamatute soovitusi, tahavad rääkida raamatutest ja kirjandusest, aga automaadiga suheldes seda teha ei saa. Samas lugejatele, kes soovivad raamatuid kiiresti tagastada RITA variant sobib“.

Kindlasti vajavad kliendid sellega veel harjumist ja raamatukogutöötajate poolt suunamist.

Tehingud RITAs

Raamatukogu	Laenutuste arv		Tähtaja pikendamiste arv arv		Tagastuste arv	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Põltsamaa RK täiskasvanute osakond	1 322	1 149	46	32	2 554	2 676
Põltsamaa RK laste- ja noorteosakond	695	607	74	73	1 624	833
Jõgeva Linnaraamatukogu	76	26	0	0	1 788	1 216
Kokku	2 093	1 782	120	105	5 966	4 725

Tasulised teenused

Tasuliste teenusena pakutakse raamatukogudes printimist, koopiategemist, skaneerimist, kiletamist, lamineerimist. Põltsamaal üritakse soovijatele saali.

Virtuaalsündmused

Raamatukogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv*	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Jõgevamaa rk-d	42	32	0	530	1 437	947
sh maakonnaraamatukogu	41	32	257	530	966	947

*kui järelvaatamine võimaldati peale ürituse toimumist

Raamatukogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv*	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Jõgevamaa rk-d	3	1	0	0	339	137
sh maakonnaraamatukogu	3	1	0	0	339	137

*kui järelvaatamine võimaldati peale koolituse toimumist

Raamatukogu	Virtuaalnäituste arv 2020	Virtuaalnäituste arv 2021	Virtuaalnäituste küllastajate arv 2020	Virtuaalnäituste küllastajate arv 2021
	Jõgevamaa rk-d	5	22	748
sh maakonnaraamatukogu	1	14	76	644

Jõgeva vald

Jõgeva raamatukogudest koostas virtuaalnäitusi Siimusti („Siimusti 100 aastat Jõgeva vallas“, „Põlde näitus“, „Kiigemetsa Kooli õpilastööde näitus“) ja Palamuse („Vanad ajalehed pajatavad“).

Virtuaalnäitused edastati Facebookis. Teadmiseks võeti edaspidi virtuaalnäituste loomine YouTube kanalil.

Mustvee vald

Mustvee raamatukogudes virtuaalüritusi ega -koolitusi ei korraldatud. Pearaamatukogu koostas 4 virtuaalnäitust, mida eksponeeriti Facebookis: Võidupüha Mustvees, Mustvee vald jagas tunnustust, Mustvee Raamatukogu juubel 120, Lastekaitsepäev koos kirjanik Jaanus Vaiksooga. Virtuaalnäituste küllastajate kohta arvestust ei peetud.

Põltsamaa vald

Uudse lahendusena pakuti pearaamatukogus, nii nagu eelmiselgi aastal, virtuaalüritusi, mida reklaamisid ka valla teised raamatukogud oma veebilehtedel ja Facebookis. Kokku korraldati 32 üritust ja üks virtuaalkoolitus. Populaarseks osutusid lugejamängud: „Üks küsimus – viis vastust“ ja „Kirjanduslik anagramm“ (mõlemad 10 korda), neli Põltsamaa linna juubeliristsõna ning jõuluristsõna. Lastele tutvustas pearaamatukogu laste- ja noorteosakond YouTube'i vahendusel raamatuid ja loeti ette muinasjutte.

Virtuaalnäitusi koostati pearaamatukogus, Aidus ja Puurmanis, kokku 14 uut näitust. Pearaamatukogu kodulehel on küllastajatele püsivalt vaadata 12 virtuaalnäitust, millest neli on koostatud aruandeaastal („Lugemissoovitused pimedateks õhtuteks“, Livia Kääri autorinäitus „Liblikalend Põltsamaal“, „Tund enne und mobla peost, naudi teost!“, „Kohtumised raamatukogus 2016-2020“).

4.3 RVL teenindus

RVL-teenust (raamatukogude vaheline laenus) osutatakse lugeja soovil ja kulul (postiga tasuline). Aruandeaastal suurenes märgatavalt RVL teenuse kasutamine, mis tähendab, enamus raamatukogusid jagasid aktiivselt oma seismajäänud teavikuid teiste raamatukogudega. Põhiliselt telliti ilukirjandust, eneseabiraamatuid, aga ka teadmiskirjandust, sh eriti ajaloo vallast jm, samuti ajakirju, mis oma raamatukogusse ei ole tellitud.

Raamatukogude vaheline laenus

Struktuuriüksus	RVL saadud 2020	RVL saadud 2021	Muutus (+-)	RVL teistele 2020	RVL teistele 2021	Muutus (+-)
Jõgeva RK	1 038	1 716	+678	1 589	2 345	+756
Mustvee RK	5 071	5 883	+812	3 888	5 143	+1 255
Põltsamaa RK	3 670	5 077	+1 407	4 432	5 239	+807
Kokku	9 779	12 676	+2 897	9 909	12 727	+2 818

Jõgeva vald

Pearaamatukogu ja haruraamatukogude vahelise RVL teenuse korralduse eest hoolitseb direktor ja vajadusel ka raamatukogutöötajad. Vallasiseselt oli suurimaks tellijaks Palamuse. Mujalt oli suurimaks tellijaks Mustvee Raamatukogu, kellelt ka kõige rohkem telliti, eeskätt venekeelset kirjandust.

Jõgeva valla raamatukogude ja Mustvee valla raamatukogude vaheline laenus toimib kõige kiiremini, suureks abiks on Mustvee valla Ulvi külas asuv raamatukapp Harakas. Mustvee raamatukoguhoidja paneb tellitud raamatud kappi ja hommikul võtab need välja Jõgeva Raamatukogu direktor ja vastupidi.

RVL laenutusi väljapoolt maakonda välja ei olnud.

Mustvee vald

Raamatukogudevaheline laenus toimib väga hästi ja sellele aitavad kaasa kõik raamatukoguhoidjad, piirkonnajuhid ning vabatahtlikud. Vähemalt kaks korda kuus käib raamatukogu direktor nn RVL ringil. Väga heaks abiliseks on raamatukapp Harakas, mis teeb kahe valla vahelise RVL teenuse kiireks ja mugavaks. Head koostööd võimaldab asjaolu, et nii Jõgeva kui Mustvee töötaja elab Ulvi küla lähedal.

Mustvee Raamatukogu tellis lugejate soovil Eesti Rahvusraamatukogust 10 teavikut ja Tallinna Ülikooli Akadeemilisest Raamatukogust kaks raamatut.

Põltsamaa vald

Aruandeaastal korraldati raamatukogu poolt kliendile tasuta vallasisene RVL enamasti igal nädalal. Raamatute vahetus teiste Jõgevamaa raamatukogudega oli vajaduspõhine, kuid mitte regulaarne. Alati leiti võimalus teavikud vajajatele kätte toimetada, seda tegid nii raamatukoguhoidjad kui ka vabatahtlikud.

Väljapoolt maakonda telliti teavikuid 13 korral, sh üheksal korral Viljandi Linnaraamatukogust. Alates aastast 2022 lepiti kokku regulaarne valdade vaheline RVL teenuse korraldus.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Laste- ja noortekirjanduse soetamisel peetakse silmas igas vanuses laste lugemishuviga, et oleks kõigile pakkuda lugemist nii ajaviiteks kui ka koolis nõutud või soovivat kirjandust. Eelistatud on Eesti kirjanike raamatud, maailma lastekirjanduse väärtteosed ning arvestatakse kooli õppekavas oleva kirjandusega, samuti lasteaedade soovidega. Alati jälgitakse Eesti Lastekirjanduse Keskuse raamatusoovitusi. Maakonna raamatukogudesse laste- ja

noortekirjanduse ostmiseks oli raha piisavalt. Aruandeaastal osteti ka palju kordustrükke, et vahetada välja lagunenud või kaduma läinud raamatuid.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse projektiga „Lugemisisu“ on liitunud üheksa Jõgevamaa raamatukogu. Kuigi projektiga saadud laste- ja noorteraamatutest olid juba varem tellitud, oli ka lisaeksemplar täienduseks kõigile raamatukogudele, võimaldades rohkem neid laenutada.

Väikelastele mõeldud raamatuid (pappraamatud, erikujulised jms) komplekteeritakse piirkonniti erinevalt, jälgides nõudlust. Ulvi välisteenininduspunkti lastekirjandust ei osteta, vajadusel tellitakse RVLi kaudu.

Võrkeelset kirjandust tellitakse piirkondadesse, kus on venekeelset elanikkonda (Jõgeva, Mustvee, Raja). Inglise jt keeltes raamatuid soetati minimaalselt.

Näiteid maakonda kõige rohkem ostetud laste- ja noortekirjandusest: Liina Vagula „Täiusliku elu hind“ (20 eks), Ilmar Tomusk „Matemaatiline sõber : ajukiip“ (20 eks), „Kops läks üle maksa“ (18 eks), Jørn Lier Horst „Operatsioon Tuuleiil“ (16 eks).

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Kõik laste- ja noorteteeninduse statistilised arvud langesid maakonnas tervikuna. Peamiseks põhjuseks olid raamatukogude külastamisel kehtestatud reeglid Covid-19 leviku tõttu. Külastatavus vähenes maakonnas lausa 14,7%, kuigi ka aastal 2020 olid ranged piirangud.

Tabel 6

Raamatukogu	Lug-d 2020	Lug-d 2021	Muu- tus (+/-)	Külast-d 2020	Külast- d 2021	Muu- tus (+/-)	Laenut 2020*	Laenut 2021*	Muu- tus (+/-)
Jõgevamaa rk-d	2 889	2 805	-84	43 050	36 720	-6 330	30 803	30 566	-237
sh maakonnark	994	963	-31	16 744	14 078	-2 666	14 070	14 499	+429

*kojulaenutused

Jõgeva vald

Koroonapiirangute tõttu olid koolid pikalt distantsõppel ning ka raamatukogu vaid kontaktivabal laenutusel. Sellest tulenevalt oli aruandeaastal laste külastuste (9%) ja laenutuste (4,9%) osas tagasilangus. Samuti langes uute lugejate arv, neid registreeriti 52 võrra vähem kui aastal 2020.

Mustvee vald

Mustvee valla raamatukogudes langesid lasteteeninduses lugejate arv 4,4%, külastuste arv 28,2%, vaid laenutused olid eelmise aastaga samal tasemel.

Põltsamaa vald

Põltsamaal pearaamatukogu laste- ja noorteosakonnas kasvas lugejate arv 3%, vallas tervikuna aga langes lugejate arv 3,1%. Kojulaenutuste arv kasvas pearaamatukogus 8,7%, vallas tervikuna tõusis 3%. Küll aga langes laste- ja noorteosakonnas külastuste arv nii pearaamatukogus (1,5%) kui valla raamatukogudes kokku (14,7%). Raamatukogud olid küll aastaringiselt avatud, kuid koolid läksid korduvalt distantsõppele.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, sh lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Laste- ja noorte lugemisharjumuste kujundamisel ja arendamisel on väga tähtis lugejate huvisid arvestav ning väärtkirjandust sisaldav kogu. Sama eesmärki teenivad raamatukogus korraldatud üritused, mille läbiviimine ja organiseerimine nõuab head ettevalmistust, sageli koostööd teiste asutustega. Oluline on ka lastega suhtlemine, lugemisvara sovitamine ja ettelugemised. Noori innustab kindlasti väike võistlusmoment lugemise või lugemist suunava ürituse juures. Lastele

ja noortele koostatud raamatunäitused tõstavad samuti nende lugemishuvi, kui need on piisavalt atraktiivsed. Kui koolide nn kohustuslik kirjavar, raamatukogu suvelugemise nimekirjad ja lugejate huvi on suunatud enamasti ilukirjandusele, siis vajaduse aimekirjanduse järele ning koolitöodes teatmekirjanduse kasutamise asendab suures osas internet.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse projektiga „Lugemisisu“ on liitunud üheksa Jõgevamaa raamatukogu: Jõgeva vallast Jõgeva ja Palamuse; Mustvee vallast Avinurme, Voore ja 2021. sügisest ka Mustvee; Põltsamaa vallast Adavere, Lustivere, Puurmani ja 2021. aastal liitus Põltsamaa. „Lugemisisu“ eesmärgiks on innustada 5.-10. aastaseid lapsi lugema, pakkudes selle juurde ka mängulist lisategevust, mis on väga oluline nii laste lugemisharjumuste kui ka nende loovuse arendamisel. Tänu programmis olevatest raamatutest koostatud väljapanekule käisid algklassid päris palju neid raamatuid valimas ja laenutamas. Hea on näha, kuidas lapsed lugemispassi täites rohkem raamatu autori, kunstniku ja tõlkija kohta uurivad. Mustvee valla „Lugemisisu“ programmiga liitunud raamatukogud loodavad, et see toob lapsi rohkem raamatukokku ja siis ka lugema. Suuremat koostööd tuleb teha taas koolidega, et Covidiga kaduma läinud lapsed leiaks jälle tee raamatukokku.

Need raamatukogud, mis asuvad ühes majas koolidega ja/või lasteaedadega, on pidevas koostöös. Palamuse raamatukogu laste laenutustele ja külastustele aitab kaasa tegutsemine ühes majas noortekeskusega. Laiuse raamatukogus on traditsiooniks ja lugemisharjumuse arendamiseks saanud pärast pikapäevarühma lugeda 1. klassi õpilastele ette katkend raamatukoguhoidja poolt valitud raamatust. Lasteaialastega on kõige populaarsem viia läbi ettelugemistunde. Raamatukogudes püütakse sügiseti esimeste klassidele raamatukogu tutvustada, et julgustada neid edaspidi raamatukogus toimuvaga kursis oleme.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused.

Jõgeva vald

Aasta 2021 oli koroonaviiruse piirangute tõttu keeruline. Paljud lapsed olid isolatsioonis ning koolid distantsõppel ja see mõjutas oluliselt ürituste läbiviimist. Üritusi planeeriti, aga võimalik toimuma saamine lükkus tihti edasi. Rahvusvahelisel lasteraamatupäeval aprillis linnaraamatukogus toimuma pidanud kohtumine lastekirjanik Aidi Vallikuga lükkus edasi kaks korda. Kohtumist toetav Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp pikendas lepingu kasutamise aega.

Septembris oli olukord veidi stabiilsem ning raamatukogud jätkasid üritusi ja näituste/väljapanekute korraldamist lastele. Samuti jätkusid ettelugemised, tutvustati uusi raamatuid, joonistati ja meisterdati. Näitused/väljapanekud seoti tähtpäevadega. Põhjamaade kirjanduse nädalal loeti linnaraamatukogus hommikuhämaruses ja küünlavalgel Karin Erlandssoni raamatut „Pärlipüüdja“ ning lahendati Põhjala viktoriini.

Ettelugemispäeva korraldamine oktoobris oli valla raamatukogudes aktiivne, teemaks oli sel aastal „Ega mets tühi ole“. Raamatukoguhoidjad kutsusid algklasside- ja/või lasteaialapsed raamatukokku metsalugusid kuulama. Anti sobivaid raamatuid ka õpetajatele, et oleks võimalus koolitunnis lugeda.

Ettelugemisvõistlus 4. klassidele oli seekord Jõgeva vallale edukas. Maakonnas parimaks tulnud Hugo Marten Härma Jõgeva Põhikoolist, võitis ka Tallinnas Eesti Lastekirjanduse Keskuses toimunud üle-eestilisel ettelugemisel parima ettelugeja tiitli.

Kevadine vabaõhuüritus lõkke ja mustikakisselliga „Nõia elu...nõia elu“ (lood ja luuletused nõidadest, nõidumistest ja kõigest, mis sellega seostub) toimus väljaspool raamatukogu ja leidis väga sooja vastuvõtu.

Jõgeva kohvikutepäeval oli Jõgeva raamatukogu taga pargis avatud laste nurgake. Näitusele pandi lastele mõeldud kassiraamatuid, millest sai lugeda ja ka kuulata lugusid kassidest. Oli rahvusvaheline kassipäev. Kohvikutepäeval osalesid ka valla teised raamatukogud. Liiklusnädala korraldamisest võtsid osa Torma, Vaimastvere, Laiuse ja Jõgeva raamatukogud, toimusid tutvustavad tunnid ja viktoriinid. Auhinnad saadi Transpordiametilt.

Traditsiooniks muutunud ürituste korraldamine jätkus samuti. Jõgeva linnaraamatukogu lasteosakonnas jätkusid muinasjutuhommikud ja Siimusti raamatukogus suvelugemine „Siimusti suvemari 2021“.

Mustvee vald

Vaatamata koroonapiirangutele on toimunud kohtumisi kirjanikega ning korraldatud toredaid tähtpäevaüritusi. Mustvees ja Avinurmes kohtuti lastekaitsepäeval kirjanik Jaanus Vaiksooga. Piret Päär esines lugude jutustamise festivalil „Üks ei ole ühtegi“. Saare raamatukogu tähistas emakeelepäeva õueüritusena, kus mängiti sõnamängu (sama algustähega, sama tähendusega erinevad sõnad jms), raamatukogupäevade üritusel aga otsiti vastust küsimustele „Mis uudist? ja Mis on uudis?“.

Valla raamatukogud võtsid osa ka vabariiklikest üritustest nagu kirjandusmäng, ettelugemise võistlus „Ega mets tühi ei ole“, liikluskuu koostöös Transpordiametiga. Rootsi Suursaatkonna abiga koostati näitus Mustvees „Palju õnne, Pipi“.

Põltsamaa vald

„Lugemisisu“ projektiga seoses viidi läbi aasta teises pooles kaheksal korral infotunde, kus koolilapsed programmiga lähemalt tutvusid ja omale ka lugemispassid said.

Oktoobrikuus viidi koostöös Transpordiametiga raamatukogus läbi Liikluskuud, mille eesmärgiks oli tõsta laste teadlikkust liiklemisest ja liiklusreeglitest. 11 korral korraldati liiklushommikuid, millest võtsid osa lasteaiarühmad ja põhikooli I astme õpilased. Kokku osales liiklushommikutel 144 last. Loeti ette liiklusteemalisi lugusid ja vaadati erinevatest liiklusolukordadest joonisfilme. 11.-28. oktoobril said nii suured kui väikesed raamatukogukülastajad – keda oli kokku 59 – lahendada raamatukogu liiklusviktoriini.

2021. aastal sai alguse ka erivajadustega inimeste (nn lasteks jäänud) hooldekodude Põltsamaa ja raamatukogu vaheline koostöö, mille tulemusel käisid Kingu Kodu elanikud 18 korral raamatukogus juttu kuulamas ja raamatuid vaatamas, Võisiku Kodu elanikud kuuel korral. Juunis toimus Kingu Koduga koostöös üritus „Jutuhommik koos muusikaga“. Külas olid tuntud jutuvestja Piret Päär ja pärimusmuusik Kulno Malva. Üritus toimus Põltsamaa Kingu Kodu ja raamatukogu koostööprojekti raames, mille eesmärgiks oli Põltsamaa Kingu Kodu elanikel aidata kogukonda sulanduda. Sama projekti raames kohtuti novembris muusiku ja jutuvestja Polina Tšerkassovaga.

Tähistamaks 2. aprillil toimuvat rahvusvahelist lasteraamatupäeva, selgitas Põltsamaa Raamatukogu välja, kes on Jõgevamaa laste lemmikmuinasjututegelane. Lemmiktegelast valiti virtuaalselt, kuid enne valiku tegemist värskendasid lapsed oma muinasjutumälu lahendades muinasjuttude teemalist viktoriini.

Maikuus toimus vabariikliku kirjandusmängu maakondlik võistlus. Mängus osales neli kolmeliikmelist võistkonda (üks Mustvee ja kolm Põltsamaa Ühisgümnaasiumi võistkonda).

Raamatukogud osalesid vabariikliku filmifestivali „Kino maale“ projektis (4.-24. okt.): pearaamatukogu laste- ja noorteosakond näitas filme lastele 22 korral, vaatajaid 318; Aidu ühel korral, vaatajaid 30; Puurmani samuti ühel korral, vaatajaid 33.

Põhjamaade kirjanduse nädalal loeti Põltsamaa Ühisgümnaasiumi 6.a klassi õpilastele hommikuhämaruses küünlavalgel ette katkendit Karin Erlandssoni raamatust „Pärilipüüdja: legend Silmaterast“.

Aktiivsematele Suvelugemisest osavõtjatele korraldati novembris preemiaüritus Tublide laste päev. Küläs oli muusik ja jutuvestja Polina Tšerkassova.

Vt LISA 4. Laste- ja noorteüritused

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Koduteeninduse osutamiseks võetakse lugejate registreerimislehtedele koduteenindust vajavatele inimestele allkiri. Süsteemis RIKS kasutatakse vastavat lugejagrupi märgistust. Koduteenindusel pakutakse kolme teenust: teavikute laenutamine/tagastamine, lugemissoovitused, infopäring. Enne koduteeninduse päeva võetakse teenindavatega ühendust, et leppida kokku vajamineva kirjanduse või päringu osas. Jõgeval ja Palamusel teostab laenutuse ja pakib raamatud raamatukogutöötaja, leppides külastuspäeva kokku sotsiaaltöötajaga, kes raamatud vajajatele koju viib. Ülejäänud raamatukogudes viib raamatud koduteenindavatele kätte raamatukoguhoidja. Põltsamaal teostatakse koduteenindust regulaarselt kord kuus, teistes valdades ühildatakse see RVL-ringiga.

Koduteeninduse laenutuste arv kasvas koroonatingimustes juba 2020. aastal (kordade arv 772, laenutusi 5124, kasutajaid 46), kasv jätkus aruandeaastal.

Põltsamaal õnnitletakse külastusega samasse nädalasse jäänud sünnipäevalast lilledega.

Tabel 7

Koduteenindus	Kordade arv	Teenuste arv (laenutused)	Kasutajate arv
Jõgeva RK	372	2 897	27
Mustvee RK	343	2 398	16
Põltsamaa RK	290	1 748	15
Kokku	1 005	7 043	58

Kordade arv – mitu korda raamatukogu kasutajatele teenuseid osutas (näiteks kui raamatukogu osutab ühe päeva jooksul teenust 10 kasutajale, on kordade arv 10).

Kasutajate arv – unikaalsete kasutajate arv, kellele teenuseid pakutakse.

Tabel 8

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Põltsamaa Kingu Kodu	18	188
Põltsamaa Võisiku Kodu	6	68
Kokku	24	256

Aruandeaastal korraldas üritusi Põltsamaa valla erivajadustega inimeste kahele hooldekodule pearaamatukogu laste- ja noorteosakond.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

Raamatukogudel on kultuurikeskkonnana kanda paikkonnas tähtis roll. Paljudele ongi raamatukogu ainus koht, mida nad kultuuriasutustest külastavad. Seega omab raamatukogu suurt tähtsust kohalikus kultuurielus, vaba aja veetmisel ja enesetäiendamisel. Samas on kogukonna kaasamine raamatukoguüritustele üpris keeruline, sest osalejad on valdavalt vanemaealised, töötavaid inimesi käib sündmustel vähe, noorte osakaal on samuti minimaalne. Teist aastat on koroonapiirangutes sündmuste korraldamine olnud keeruline. Samas on raamatukogud igati ära kasutanud väheseid võimalusi nii näituste kui ürituste korraldamiseks.

Maakonnas korraldati aruandeaastal 404 üritust (2020. a. 491), milles osalenute arv oli 7757 (2020. a. 12 231). Näitusi ja väljapanekuid korraldati 451 (2020. a. 430).

Jõgeva vald

Jõgeva linnaraamatukogu ees toimus kevadel ja sügisel uus üritus „Rohevahetus“, kuhu olid oodatud kõik, mis ja kes istutamiseks seotud. Taimed ja istikud leidsid tänuga uued omanikud. Juba teist aastat järjest avati linnaraamatukogu taga pargis kohvik „Vaikne nurgake“, kus pakuti maitsvaid suupisteid, toimus raamatuturg, sai lugeda ja kuulata luulet.

E-raamatukapi pidulik avamine linnaraamatukogu ees oli sündmus, mida oodati, et rõõmustada lugejaid uue teenusega.

Jõgeva Raamatukogu külastasid mitu delegatsiooni - Gruusia ja Armeenia delegatsioonide külaskäike tervitati väljapanekutega nende maade kirjandusest. Külalisi Mustveest võttis vastu tervitusväljapanek Peipsikandist. Suvel kohtusid Pärnumaa kultuuritöötajad ringreisil raamatukogu ja raamatukoguhoidjatega.

Raamatukogu üritusi oli aruandeaastal vallaraamatukogudes kokku 124, neid külastas 2454 huvilist. Näitusi korraldati kokku 180.

Kohtumised:

- Kohtumised kirjanikega: Markkus Saksatamm, Ilmar Särg (Siimusti); Anu Jänes (Vaimastvere); Anti Saar (Palamuse); Enn ja Helga Nõu (Jõgeva, Kuremaa); Kadri Lepp (Laiuse)
- Kodulooürija Toivo Õunapuu (Torma)
- Ajakirjanikud Ilona Martson, Kadri Hinrikus, Kerttu-Kadi Vanamb (Siimusti)

Muusikalis-sõnalised üritused:

- Jüri Krafti elulooraamatu esitlus „Mees tornikambris“ koos Voldemar Kuslapi esinemisega Torma rahvamajas.
- Jaana Koppel ja Reine Koppel luule- ja muusikakava Jõgeva Kultuurikeskuses ja Kuremaa lossis
- Jaana Koppel jõululuule Kuremaa lossis

Raamatukogupäevad:

- Ettlugemispäev kõigis valla raamatukogudes. Sihtgrupid olid piirkondades erinevad - õpilased, lasteaialapsed, pensionärid, seltsingud
- Ajalehe Vooremaa peatoimetaja kohtumas huvilistega ja rääkimas ajalehe valmimisest (Siimusti)
- Eesti raamatu päev. Õpetati kasutama raamatute andmebaase (Siimusti)
- Leia uusi sõpru raamaturiililt. Tutvustati uusi raamatuid ja loeti koos (Saduküla).
- Jõgeva valla IV sünnipäevaks korraldatud rahvamatk Hugo Raudsepa radadel (Vaimastvere)
- Teraapiakoer Luna ja tema omanik Ann Aosaar (Palamuse)
- Teematund „Teeme ise ajakirja“ (Palamuse)
- 14. ööraamatukogu Öö on öö on öö on võrratu – külas ajakirjanik Mart Raudsaar, jutuvestja Piret Päär ja Kulno Malva ja Ülle Moor (Jõgeva)

Muud üritused:

- Väitemäng Tere, sügis; Tartu Rahu 101; Jõgeva vald on meie kodu; Vanu käsitöölehti sirvides; Hoidistest kookideni; Rahvusvaheline kirjaoskuse päev; Rahvusvaheline muusikapäev; Hüvasti august, tere september!; Jõulud saabuvad (Siimusti)
- Ööraamatukogu 7. ja 8. klassile (Laiuse)
- Rohevahetus kevadel ja sügisel; Jõgevamaa õpilasetlejate konkurss; Kohvikutepäev Vaikne nurgake; Raamatukapi avamine; Kirjanduslik omaloomingukonkurss Betti Alveri järgedes 2021; Euroopa säästva arengu nädal raamatukogudes Öhtul heida mobla peost, naudi hüva paberteost... (Jõgeva)

Olulisemad näitused ja väljapanekud:

- Mart Kiirats 137; Jan Kaus 50; Jaan Rannap 90; Uno Leies 90; Kerttu Soans 60; Viivi Luik 75; Betti Alver 115; Mats Traat 85; Siimusti 100 aastat Jõgeva vallas. Noppeid Siimusti ajaloost (Siimusti)
- Jaan Kaplinski 80; Enn Kippel 120; Viivi Luik 75; Fjodor Dostojevski 200; Betti Alver 115; 2020. aasta kauneimad raamatud; Ajast ja arust: mälu treener Tauri Tallermäa soovitab; Jõulud raamatute seltsis; Eesti toidu kuu (Jõgeva)
- C.R. Jakobson 180; 200 aastat Maarahva Näddala Lehe väljaandmisest; (Torma)
- Betti Alveri sünnipäev; Juubilar Heljo Mänd (Sadala)
- Heategu tasutakse, kuri tuleb ringiga tagasi. Herta Laipaik 100“; 12. september-vanavanemate päev! Pühendanud oma elu loominguks. Mats Traat 85 (Saduküla)
- Vana aja asjad. Telefonid; Vanad äratuskellad; Jõuluehteid läbi aegade (Palamuse)
- Väikeste nukkude näitus. (Laiuse)
- Moskva akvarellisti Anna Stepanova näitus Lilled Annalt; Papier-pellie tehnikas näitus Akvarelli saladused; Veera Staniševskaja akvarellinäitus Akvarelli saladus II (Jõgeva)
- Näitus Kiikla muinasjutupadjad muinasjutumaalt ringles valla raamatukogudes

Mustvee vald

Raamatukogu üritusi oli aruandeaastal vallaraamatukogudes kokku 62, mida külastas 1216 huvilist, näitusi korraldati 109.

Kohtumised:

- Lastekaitsepäev koos kirjanik Jaanus Vaiksooga (Avinurme, Mustvee)
- Lugude jutustamise festivalil Üks ei ole ühtegi. Lugusid jutustab Piret Päär (Mustvee)

Muusikalis-sõnalised üritused:

- 1. klassi klaveriõpilaste kontsert (Avinurme)

Raamatukogupäevad:

- Digikirjaoskuse päev; Liikluskuu; Ettelugemispäev (valla raamatukogud)
- Lohusuu raamatukogu 100

Muud üritused:

- Mustvee Raamatukogu 120
- Tund enne und mobla peost, naudi teost! Euroopa säästva arengu nädal (valla raamatukogud)
- Kirjandusmängu finaali, Jõgevamaad esindas Mustvee Kooli 4. klass
- Ettelugemisvõistlus Ega mets tühi ei ole (Avinurme, Mustvee)
- Raamatu Meie Mustvee nõukaajast tänapäeva esitlus (Mustvee)

Olulisemad näitused ja väljapanekud:

- Vanade raamatute uus elu – (Mustvee, Avinurme)
- Laste käsitöö (Avinurme)
- Imeline ristpiste käsitöökaardid; Püsinäitus Mustvee Raamatukogu ajaloost fotokapadel; Palju õnne, Pipi! Rootsi Suursaatkonna rändnäitus (Mustvee)

Põltsamaa vald

Raamatukogu üritusi oli aruandeaastal vallaraamatukogudes kokku 218, mida külastas 4057 huvilist, näitusi korraldati 162.

Kohtumised:

- Hobiluuletaja Maie Kikerpill (Aidu)
- Mesinikud Olvi ja Jüri Lugus, SA Tartu Kiirabi Jõgeva brigaadi juht Ene Viitkin (Pajusi)
- Käsitöö tegija ja õpetaja Maiu Orav (Tapiku)
- Varvastega maalija Tiia Järvpõld (Puurmani)

Muusikalis-sõnalised üritused:

- Jutuhommik koos muusikaga: Piret Päär ja Kulno Malva; Jutuvestja Polina Tšerkassova (Põltsamaa)

Raamatukogupäevad:

- Maailma põnevad loomad. Salongiõhtu Hendrik Relvega (Põltsamaa)
- Ajakirjanik Taavi Kelder (Tapiku)
- Ajakirjanik Villu Päärt (Puurmani)
- Ettelugemispäev (valla raamatukogud)
- Pimekohting raamatuga (Põltsamaa)
- Animafilmide näitamine projekti Kino maale raames (Põltsamaa, Adavere, Aidu, Puurmani)

Muud üritused:

- Põltsamaa pärand. Teemaõhtu lossis; Lugemismäng Lugeses võidad! „Valik eesti kirjanduse paremikust; Kohvikutepäeval avatud raamatukohvik (Põltsamaa)
- Liiklusnädala üritused (valla raamatukogud)

Olulisemad näitused ja väljapanekud:

- Põltsamaa – ajakirjanduse hääl; Made Balbati digigraafilised illustratsioonid; Raamatu ilu lapse silme läbi (Mari lasteaia laste joonistused); Valdek Alberi šaržid; Maalitud lilleilu (Moskva akvarellisti Anna Stepanova akvarellid); Fotovõitluse paremik Põltsamaa varjatud pärlid; NGK Linda kuldsed aastad; Liblikalend Põltsamaal (L. Kääri fotonäitus); Naise elu lõuend (Eesti Lasterikaste Perede Liidu näitus); Vöökudumine on võrratu; Põltsamaa kihelkonna kirikindad 19. sajandist; Eesti rahvuslik suurmees Karl August Hermann 170; Praost Herbert Kuurme – 110 (Põltsamaa)
- Rohkesti põnevust, tublisti tarkust. Jaan Rannap 90; Teadusfotode näitus; Valdek Alberi illustratsioonid; Abiks sugupuu koostajale; Ja tassid olid täpilised... (Adavere)
- Kõik, mis varjul eneses... (M. Kitsingu pastelltehnikas sügispildid) (Aidu)
- Minu jälg sinu südames (T. Järvpõld); Hetked looduses (Fotonäitus asula akendel) 60 aastat jalgpallimatši poissmehed vs naisemehed (Puurmani)
- Unistused ja igatsused Põhjalas (valla raamatukogud)

4.6.1 Koostöö kohalikul tasandil

Kõige olulisemateks koostööpartneriteks sündmuste korraldamisel kohalikul tasandil olid aruandeaastal koolid, lasteaiaid, erinevad seltsid (eakate seltsid, külaseltsid jt), eraisikud, vabatahtlikud ja teised raamatukogud.

Jõgeva vald

B. Alveri Muuseum (kirjanduslik omaloomingukonkurss); Jõgeva Muusikakool (aknanäitus Alo Matiisenist); Akvarelligalerii Kala (akvarellinäitused); MTÜ Piltijad (fotonäitused); MTÜ Tähetund (maakondlik etluskonkurss); Jõgeva Kunstikool (näitus); Arukate Akadeemia (loengud); Jõgeva vald; Kuremaa loss (raamatunäitused); Torma Rahvamaja (raamatuesitlus); Sadala Kool; Siimusti Lasteaed Algkooliga ja Kiigemetsa Kool; Laiuse Jaan Poska Põhikool.

Mustvee vald

Raamatukogudel on kultuurielus keskne roll. Oma huvitavate näituste ja üritustega meelitatakse inimesi raamatukokku ning kaasatakse neid näituste korraldamisse. Inimesed mitte ainult ei vaata näitusi, vaid aitavad neid korraldada, tuues eksponaate, seega on nad koostööpartnerid raamatukogudele.

Olulised koostööpartnerid on raamatukogudel lasteaiad, koolid, noortekeskused, kultuuriasutused. Raamatukogud on abistavas rollis ürituste läbiviimisel, Mustvee ja Avinurme korraldavad õpilaste ja täiskasvanute kohtumisi kirjanikega.

Hea koostöö kohaliku käsitööringiga, mille üks missioone on rahvusliku käsitööoskuste elushoidmine ja populariseerimine. Saare Raamatukogu on olnud ja on kohalikku pärandit jäädvustavate raamatute väljaandmisel koostööpartner.

Põltsamaa vald

Pearaamatukogu: Põltsamaa Ühisgümnaasium (lasteüritused, kasutajakoolitused, suvelugemine, Kino maale); lasteaiad Mari ja Tõruke (üritused rühmadele, Kino maale); Põltsamaa Kingu Kodu ja Võisiku Kodu (ettelugemised, üritused); Põltsamaa Vallavalitsus (Põltsamaa sildade ja kohvikute päev, kaasava eelarve hääletus, fotonäituse korraldamine); Põltsamaa Noorte ja Elukestva õppe keskus (vabatahtlik); ajalehe Põltsamaa Valla Sõnumid toimetis (reklaam, kajastus); Põltsamaa Muuseum (üritus); Akvarelligalerii Kala, Ugala Teater, Eesti Lasterikaste Perede Liit, eraisikud (näitused).

Teised valla raamatukogud tegid koostööd ürituste korraldamisel kohalike koolide ja lasteaedadega ning MTÜ-dega. Näituste koostamisel olid koostööpartneriteks mitmed eraisikud. Puurmanis tehti koostööd ka rahvamajaga ning selliste firmadega nagu Ly-Ann Lounge ja JustU (müügid), MTÜ Fenno-Ugria (näitus).

4.6.2 Koostöö riiklikul tasandil

Koostööpartnerid:

- Deltmar OÜ: raamatukogusüsteemi RIKS arendused
- ERÜ, Rahvusraamatukogu: koolitused, raamatukogupäevad, osalemine erinevate töörühmade ja toimkondade töös, kaastöö erialaajakirjale „Raamatukogu“
- Eesti Hoiuraamatukogu: raamatute vahetamine
- ETKA Andras: koolitused, järjehoidjad
- Eesti Lastekirjanduse Keskus: koolitused, üritused, erinevad programmid, nt „Lugemisisu“
- Filmifestivali „Kino maale“ toimikond
- Transpordiamet: liiklusnädal
- Rootsi Suursaatkond: näitus Mustvees

4.6.3 Koostöö rahvusvahelisel tasandil

Siimusti raamatukogul on sidemed ja koostöö Soomes rahvusvaheliselt tunnustatud tõlkija Marja Kyröga ja kirjanikest abielupaariga Enn ja Helga Nõu.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Kokku korraldati maakonna raamatukogudes kasutajakoolitusi 324 (2020. a. 314), sh individuaalkoolitusi 273 (2020. a. 248), rühmakoolitusi 51 (2020. a. 66). Kasutajakoolitustel osales 1048 kasutajat (2020. a. 1132): individuaalkoolitustel 505 (2020. a. 268), rühmakoolitustel 543 kasutajat (2020. a. 864).

Raamatukogu kasutamise teemalisi individuaalkoolitusi viiakse läbi lugejaks esmakordsel registreerimisel, rühmakoolituste sihtgruppideks on valdavalt õpilased. Kasutajakoolituse põhiteemadeks on raamatukogu teenuste, RIKSWEBi, RITA ja mRIKSi tutvustamine.

E-pädevuse tõstmisel on peamiseks sihtrühmaks eakamad inimesed, õpetatakse kasutama ID-kaarti, internetipanga kaudu maksete tegemist, erinevate digidokumentidega toimetamist, sh riigi infoportaali kasutamine, patsiendiportaal ja Covid19 tõendi printimine, autojuhiload, tuludeklaratsioonid, pangatoimingud, bussipiletite ostmine, töö otsingud, CV-d, tarkvarasüsteemide allalaadimised (nt Microsoft Office 10 versioon ja selle kasutamine, viirusetõrje, kõikvõimalikud infootsingud jm). Koolitusi tehakse ka nutitelefonide kasutajatele, näiteks äppide allalaadimist ja muid telefoni rakendusi.

Aruandeaastal korraldati kasutajakoolitusi vähem, kuna raamatukogud töötasid koroonaviiruse tõttu piirangutega.

Mustvee raamatukogus alustas oktoobrist arvutikoolituse ring, kus esmaspäeviti käisid koos lugejad, kes soovisid rohkem tundma õppida arvutit ja saada hakkama igapäevatoimingutes.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Raamatukogud tutvustavad jätkuvalt oma tegevust ja üritusi veebilehtedel, sotsiaalmeedias, erinevate listide kaudu, kohalikus trükimeedias (vallalehed, maakonnaleht), ajakirjas Nukits, valdade kultuuri- ja spordikalendrites, vabariiklikes kultuurisündmuste veebikalendrites, asulate välistel teadetahvlitel. Sündmusi reklaamitakse ka raamatukogus jagatavatel flaieritel, teadetahvlitel, laenutustšekkidel, RIKSWEBis. Raamatukogudes asuval teadetahvlitel jagatakse infot ka teiste vallas toimuvate sündmuste kohta.

Uudiskirjanduse reaajas muutuv nimekiri on RIKSWEBis alati nähtav. Veebilehtedel on lisatud ligipääs mitmetele andmebaasidele (näiteks rubriik Kasulikud lingid, e-raamatud).

Põltsamaa Raamatukogu kodulehel on teist aastat raamatukogu blogi „Lugemissoovitus“, kus igal kuul reklaamitakse kolme raamatut nii täiskasvanuile kui lastele. Blogi peab pearaamatukogu lastekirjanduse spetsialist. Põltsamaa Raamatukogu kodulehel esitatakse ka iga kuu enamloetud raamatute TOP-10.

Kohalikus trükimeedias avaldatavate artiklite arv raamatukogu tegemiste kohta järjest väheneb, sest põhiline info saadakse ja levitatakse siiski raamatukogu veebilehtede ja sotsiaalmeedia kaudu. Raamatukogude poolt postitatakse sotsiaalmeedias infot ürituste ja näituste toimumise kohta, uudiskirjanduse kohta, fotosid sündmustest, teemakohaseid linke ning jagatakse kõike seda, mis sihtrühmi huvitada võiks.

Artikleid maakonna raamatukogude tegevusest ilmus ajakirjanduses 92 (2020. a. 60): Jõgeva valla sündmustest kirjutati 63 artiklit, Mustvee valla sündmustest viiel korral, Põltsamaa sündmustest 24 artiklit. Raamatukogutöötajate sulest ilmus aruandeaastal kaheksa artiklit.

Raamatukogutöötajate poolt kirjutatud artiklid

Autor	Artikli pealkiri	Väljaanne	kuupäev
Maire Peterson	Minu elu on olnud lõputu seebiooper	Põltsamaa Valla Sõnumid	28.01.2021
Sandra Jürgenson (Adamson)	Jutuhommik koos muusikaga	Põltsamaa Valla Sõnumid	01.07.2021
Rutt Rimmel	Raamatukogus tunnustati parimaid	Põltsamaa Valla Sõnumid	08.07.2021
Sandra Adamson	Lasteraamatukoguhoidja - eriline amet erilisele inimesele	Põltsamaa Valla Sõnumid	23.09.2021
Riina Holtsmeier	Kunstnik, kes loob maagiat	Põltsamaa Valla Sõnumid	14.10.2021
Katrin Aavik, Maire Peterson	Raamatukogupäevad Puurmani raamatukogus	Põltsamaa Valla Sõnumid	04.11.2021
Sandra Adamson	Liikluskuu	Põltsamaa Valla Sõnumid	08.11.2021
Sandra Adamson	Suvevaheaeg koos raamatuga	Nukits 2021	12.2021

4.9 Andmebaasid. (Raamatukogude tegevuseks vajalike bibliograafia-, täistekst- ja muude andmebaaside loomine ja pidamine, [RaRS §5\(5\)2](#)).

Maakonna raamatukogude veebilehtede vahendusel on lugejatel lisaks raamatukogusüsteemi RIKS veebiväljundile RIKSWB juurdepääs paljudele erinevatele andmebaasidele: ESTER, DIGAR, DIGAR Eesti ajalehed, eesti veebiarhiiv, Riigi Teataja, Ametlikud Teadaanded, VAU, DEA, ERB, BERTA, ERNi, EEVA, Saaga, lasteluule andmebaas Arkaadia, ELLU jt.

Uusi andmebaase raamatukogudes aruandeaastal ei loodud.

Põltsamaa Raamatukogus jätkus täistekstide lisamine kodulehele Põltsamaa valla raamatukogundust käsitlevatest artiklitest. Aruandeaastal lisandus 24 artiklit (2020. a. 35 artiklit). Koostati Jõgevamaa haridus- ja kultuuritegelaste tähtpäevakalender 2022, mis on kättesaadav raamatukogu kodulehel. Ka valiknimestik „Jõgevamaa kirjarahvas“ on huvilistele kättesaadav raamatukogu kodulehe kaudu. Nimestik annab ülevaate maakonna erinevates piirkondades tegutsenud/tegutsevate kirjanike, keelemeeste, tõlkijate, kirjandusteadlaste jt kohta, sisaldades ka linke e-kataloogi ESTER ning Eesti biograafilisse andmebaasi ISIK.

Jätkus Põltsamaa valla kodulooandmebaasi arendamine veebikeskkonnas www.poltsamaalugu.ee ning materjali skaneerimine. Aasta lõpul seoses vastutava töötaja üleviimisega Põltsamaa Muuseumi koosseisu anti ka andmebaasi haldamine üle muuseumile, jätkates selle loomisel koostööd.

Adavere raamatukogu täiendas kodulooliste materjalidega Adavere topoteeki <https://adavere.topoteek.net/>.

5 2022. aasta tegevused

- Raamatukogude teema-aasta tähistamine
- Laenutuskapi soetamine Põltsamaale ja Mustveesse
- Pidev kogude korrastamine, kogude ringluse parandamine
- Uute teenuste, sh liitumisportaali, iseteenindusmooduli RITA, laenutuskapi jm järjepidev tutvustamine
- Kasutajakoolituste intensiivistamine, eriti eakate e-pädevuse tõstmine
- Virtuaalsündmuste korraldamine
- Kogukonna kaasamine kultuurisündmuste korraldamisel
- Raamatukogu juubelite tähistamine: Avinurme 110, Pajusi 95, Puurmani 130, Saduküla 130, Ulvi 100.
- Aasta tähtsündmuste korraldamine kõigis raamatukogudes: rahvusvaheline lasteraamatu päev, raamatu ja roosi päev, raamatukogupäevad, Põhjamaade kirjanduse nädal jm

/allkirjastatud digitaalselt/

Koostaja Rutt Rimmel

Direktor

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud €
Jõgeva RK	18, sh 12 veebis	221 ak/t ühe in kohta	3 396,80
Mustvee RK	18, sh 15 veebis	62 ak/t ühe in kohta	0,00
Põltsamaa RK	39, sh 27 veebis	100 ak/t ühe in kohta	671,80
Kokku maakond	54, sh 36 veebis	Kokku 1 810,5 tundi	4 068,60

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

ettekanded, loengud, koolitused

Kuupäev	Esineja	Ettekande teema	Esinemiskoht
10.08.2021	Triin Kodusaar, Rutt Rimmel	Raamatukogudes juurutatud uued teenused	Ametnike Kesk-Eesti välitööde seminar (Kääpal)
15.10.2021	Maris Oro	Rahva Raamatu kliendipäev	Teemapäev (Põltsamaal)
15.10.2021	Triin Kodusaar, Kristi Pukk	ERÜ Maaraamatukogude 30. suveseminar Hiiumaal	Teemapäev (Põltsamaal)
15.10.2021	Riina Holtsmeier, Sandra Adamson	Maakonna raamatukogud aastal 2021. Tähisted 2022. aastaks	Teemapäev (Põltsamaal)
27.10.2021	Ene Sööt	„Raamat Sinu lugemislaua“ uuem eesti kirjandus	Arukate Akadeemia (Jõgeval)
10.12.2021	Rutt Rimmel	Komplekteerimise korraldus Jõgevamaa rahvaraamatukogudes	Kultuuriministeerium, veebis
21.12.2021	Tiina Mihhailov	„Eeva Niinivaara 120“, ettekanne juubilari elust ja loomingust	Siimusti Lasteaed-Algkool

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2021)
Torma	Laevalgustite vahetus
Vaimastvere	Laevalgustite vahetus
Kaarepere	Uuendati tuletõrje häiresüsteemi
Jõgeva	Ehistusvigade parandamine garantiiremondi käigus
Saduküla	Paigaldati evakuatsioonivalgustus, tuletõrjesignalisatsioon ja suitsuandurid
Sadala	Paigaldati tuletõkkeuks
Laiuse	Põranda remont
Mustvee	Parandati raamatukogu katus, värskendust said lugemissaali, trepikoja ja lasteosakonna seinad, trepikoda sai pinglae
Avinurme	Pahteldati seinapraod ja värviti seinad. Vahetati mõned valgustid
Põltsamaa	Ventilatsioonisüsteemi remont

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Jõgeva vald		
Torma	Lasteluule lugemine Torma kohvikutepäeval	15
	Ettelugemisevõistlus „Ega mets tühi ole“	3
	Liiklusnädal	44
	Kohtumine koduloouuriija Toivo Õunapuuga (7.-8. kl.)	24
	Ettelugemispäev (liiklusteemaline)	10
	Jõulujuttude lugemine Päkapikulas	25
Saduküla	Sõbrapäeva ja vastlapäeva vahel. Hommikutund	12
	Leia uusi sõpru raamatariiulilt! Kooslugemine lasteaias	8
	Kadrihommik raamatukogus	9
	Ettelugemine „Notsu jõulukink“	11
	Ettelugemine „Kade päkapikk ja jõuluingel“ Lasteaias	8
	Ettelugemine „Kui jõuluvana hiljaks jäi“ Lasteaias	6
Vaimastvere	Raamatud 4.klassile	5
	Raamatud 1. ja 3. klassile	8
	Raamatuüritus	5
Siimusti	Suvelugemise võistlus „Siimusti suvemari 2021“	14
	Omaloomingupäev „Minu Siimusti“, „Mina kui ajakirjanik Siimustis“	14
	Koolinoorte kohtumine Vooremaa peatoimetaja Kerttu-Kadi Vanambiga	12
	Külas lastekirjanik Markkus Saksatamm	65
Laiuse	Ööraamatukogu 7. ja 8. klass	13
	Kirjanik Kadri Lepp	70
	Liiklusnädal	31
Jõgeva	Lugemisisu raamatukogutund (8)	152
	Muinasjutuhommik (5)	31
	Põhjamaade kirjanduse nädal (3)	58
	Ettelugemispäev „Ega mets tühi ole“ (2)	2
	Raamatukogu- ja kunstitund Vera Staniševskaja näitusest „Akvarelli saladused II“	25
	Ohutult liikluses (4)	83
Palamuse	Kohtumine kirjanik Anti Saarega (2)	39
	Ettelugemispäev „Ega mets tühi ole“, külas ka teraapiakoer Luna ja tema omanik Ann Aosaar	19
	„Teeme ise ajakirja“ Teematund	8
	Lugemisisu raamatud (9)	57
Sadala	Raamatuüritus (3)	21
Mustvee vald		
Mustvee	Kohtumine Jaanus Vaiksooga	79
	Lugude jutustamise festival „Üks ei ole ühtegi“	48
	Liikluskuu	35
	3.-4. klasside kirjandusmäng	9
	4. klasside Ettelugemisevõistlus „Ega mets tühi ei ole“	17
	Ettelugemispäev	10
	„Meil on päkapikud käinud...“	132
	„Palju õnne, Pipi“ teematunnid	29

	Lugemisisu raamatud	80	
Raja	Ettelugemispäev. Ettelugemine noortekeskuses	10	
	Liiklusnädal noortekeskuses, liiklusviktoriin	10	
	Loeme ja meisterdame	8	
Voore	Liiklusviktoriin	6	
	Raamatuüritus 1.-3. klassile	9	
	9. klass M. Undi loominguga tutvumine	5	
Saare	Emakeelepäev Sõnamäng	14	
	Lasteaiarühm „Siilikese“ Mis on uudis? Mis on uudist?	10	
	Liikluspäev lastele	10	
Lohusuu	Liiklusnädal	15	
Kasepää	Ettelugemispäev lasteaias	13	
	Liiklusnädal lasteaias	30	
	Loodusmatk	16	
Avinurme	Lugemisisu raamatud 1.-3. klassile	39	
	Lugemisisu raamatud Lasteaia Pokudele	16	
	Kohtumine Jaanus Vaiksooga	52	
	Liiklustund 2.-3. klassile	28	
	Ettelugemisvõistlus „Ega mets tühi ole“	10	
	J. Vaiksoo raamatute tutvustus 2.-4. klassile	43	
	Klaveriõpilaste esinemine	15	
	Kirjandusviktoriin 3.-4. klassile	27	
	Raamatute parandamine	7	
	Vahetunni jõulujutt 1. klassile	13	
	Põltsamaa vald		
	Põltsamaa Raamatukogu laste- ja noorteosakond	Numbrid ja loomad	10
		Muinasjutuhommik	11
Raamatud talvest		11	
Kevade loterii		103	
Raamatuüritus lasteaia lastele		15	
Kirjandusmäng		5	
Põltsamaa Kingu Kodu teemahommikud (18 korda)		188	
Põltsamaa Raadio intervjuu		3	
Muinasjutt „Nösperi Nõnni natuke“ (2 korda)		24	
Võisiku Kodu teemahommikud (6 korda)		68	
Lugemisisu hooaja lõpetamine		31	
Jutuhommik koos muusikaga: Piret Päär ja Kulno Malva		45	
Põltsamaa kohvikutepäev: Muinasjutt „Kolm hundikest“		150	
Liiklushommik (11 korda)		170	
Liikluskuu viktoriin		57	
Filmifestival „Kino Maale“ (22 korda)		318	
Ettelugemispäev (7 korda)		103	
Emakeele tund raamatukogus		20	
Lugemisisu infotund (8 korda)		139	
Põhjamaade kirjanduse nädal: ettelugemine		25	
Raamatuüritus lasteaia lastele		13	
Tublide laste päev	23		
Ühisüritus Kingu Koduga	28		

	Jõulumuinasjutt (6 korda)	63
	Muinasjutud ja muistendid	6
	Jõuluviktoriin	12
	Virtuaalüritused:	
	Muinasjutt „Mis on kallim“	218
	Raamatututvustus „Luukere Juhani juhtumised“	190
	Lemmikmuinasjututegelase valimine	108
	Muinasjutt „Metsluiged“	114
	Raamatu ja roosi päev	183
	Maikuu raamatu „Kuidas minust ei saanud kirjanikku“ tutvustus	
	Juunikuu raamatu „Kops läks üle maksa“ tutvustus	139
Pajusi	Ettelugemispäev	15
Aidu	Filmifestival Kino maale	30
	Mardisandid raamatukogus	10
	Ettelugemispäev	12
	Väikese lapse raamat	11
	Raamatuüritus 1.-4. klassile	11
Adavere	Ajalehe ajaloost ja tänapäevast	9
	Kui raamat tekitab isu	9
	Raamatute tutvustamine	9
	Lugemisisu kasvatamine	8
	Teematund illustratsioonist	8
	Kuidas täita Lugemisisu passi?	13
	Oleme raamatusõbrad!	7
	Filmi „Politseiauto Pelle tegutseb jälle“ vaatamine	1
	Filmi „Nukatuka metsarahvas“ vaatamine	2
	Loomalood ja raamatukogu	5
	Filmi „Kapten Morten lollide laeval“ vaatamine	1
	Kalendripühi novembris	8
	Käes on adventiaeg	13
Puurmani	„Külas muinasjutul“ lasteaia Pähklikese rühmale	16
	„Räägime muinasjuttudest“ lasteaia Seenekese rühmale	13
	Filmifestival Kino maale	33
	Ettelugemispäev	15
	Eesti keelest raamatukogus	16
	Klassipäev raamatukogus	10
	Ettelugemisvõistlusel osalemine	1
	Põhjamaade viktoriin	3
	Liiklusviktoriin	10
	„Õpime valmistama küpsisetorti“	20
	„Jõuluajal raamatukogus“	14
	„Lugemisisu“ programm	20
	Kokku:	4 698

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

Jõgeva maakonnas koordineerib raamatukoguteenindust Põltsamaa Raamatukogu. Maakonnas on 3 omavalitsust, kus on 26 raamatukogu, sh 3 pearaamatukogu koos 19 haruraamatukogu ja 4 välisteeninduspunktiga.

Põltsamaa Raamatukogu ja Jõgevamaa teiste raamatukogude vahel on sõlmitud teenuseleping, millega reguleeritakse kogude komplekteerimise, raamatukogusüsteemi RIKS kirjade koostamise ja korrastamise, andmebaasi majutamise, nõustamise ja täiendkoolituste korraldamise kord, samuti arveldamise kord.

Maakonnaraamatukogu direktor kinnitab käskkirjaga maakonna rahvaraamatukogudele riigieelarvest eraldatud teavikute toetuse suuruse vastavalt teeninduspiirkonna elanike arvule rahvastikuregistri andmetel toetuse maksmisele eelneva aasta 1. detsembri seisuga. Teeninduspiirkondade arvud kooskõlastatakse igal aastal raamatukogude direktoritega.

Maakonnaraamatukogul on koostatud dokument „Põltsamaa Raamatukogu teavikute komplekteerimispõhimõtted ja säilitamise tähtajad“, milles on kirjeldatud raamatute, perioodika ja väärtkirjanduse komplekteerimise põhimõtted ning eelistused, kogude korrastamise põhimõtted, teavikute komplekteerimise eksemplaride arv ja säilitamise tähtajad (eraldi täiskasvanud ja lapsed); perioodika eksemplarid ja säilitamise tähtajad. Nimetatud soovitusi on jagatud ka maakonna kõigi rahvaraamatukogudega.

Jõgeva maakonna rahvaraamatukogude komplekteerimise korda muudeti aastal 2018 (vt 3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused) ja see toimib siiani tõrgeteta. Raamatukogud on väga rahul, sest uued teavikud jõuavad lugejateni paari päevaga pärast tellimuse esitamist, seega kord või isegi kaks korda nädalas.

Komplekteerimise korraldamisega tegeleb kogude arenduse osakond, koostades tellimisnimestikke, sisestades teavikute kirjeid süsteemi RIKS, korrigeerides märksõnu jms. Maakonna raamatukogudele tehakse ette aasta perioodika väljaannete eelkirjed. Süsteemis RIKS peetakse teavikute soetamise rahalist arvestust. Pidevalt jälgitakse maakonna lugejaandmebaasi korrashoidu, korrastatakse raamatukogude lugejarühmi.

Põltsamaa Raamatukogu haldab kodulooandmebaasi, mis on elektronkataloogi RIKS osa. Andmebaasi täiendavad raamatukoguhoidjad jooksvalt, lisatakse koduloolisi märksõnu. Kodulooandmebaasi ei bibliografeerita ajalehti. Vajadusel kasutatakse Eesti Rahvusraamatukogu digitaalarhiivi DIGAR. Lisaks peetakse Põltsamaa Raamatukogus Jõgevamaa tähtpäevade kalendrit kirjanduse ja kultuuri valdkondadega seotud isikute kohta. Kalender on saadaval aasta alguses raamatukogu veebilehel. Maakonna raamatukogude hinnangul ei ole kodulooandmebaas väga aktiivses kasutuses.

Rahvaraamatukogude statistilise aruandluse korraldamine ja tegevuse analüüsimine maakonnas toimub vastavalt seadusele. Statistilisi näitajaid kogutakse kord aastas Kultuuriministeriumile esitatava maakonna rahvaraamatukogude koondaruande jaoks ning vajaduse korral ka jooksvalt. Aruandeaastal kogusid statistilisi andmeid ja koostasid aruandeid direktor ja arendusspetsialist, kuna peaspetsialisti koht koondati.

Seoses koroonapiirangutega sai külastada töö analüüsi ja nõustamise eesmärgil Jõgeva ja Mustvee valla raamatukogudest enamust vaid ühe korra, Jõgeva Linnaraamatukogu ja Põltsamaa valla raamatukogusid siiski rohkem.

Koostati kohalike omavalitsustele aruannete põhjal memo valla rahvaraamatukogude töö kohta ning seda ka võrdluse teiste raamatukogudega.

Aasta lõpul korraldati maakonna raamatukogu direktoritele koosolek, kus arutati läbi nii statistilise kui tekstilise aruande koostamise võimalikud kitsaskohad.

Täienduskoolituste plaan koostatakse poolaastate kaupa ning lähtutakse „Raamatukoguhoidja kutsestandardist”, mille alusel pannakse kokku koolituse õppekavad koos eesmärkide ja õppeväljunditega ja need avaldatakse Põltsamaa Raamatukogu kodulehel. Koolituste rahastamine toimub Põltsamaa Raamatukogu ja maakonna raamatukogude vahel sõlmitud lepingute ning projektitoetuste alusel.

Põltsamaa Raamatukogu poolt maakonnaraamatukogu ülesannetes korraldati Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele maakondlikke erialaüritusi viiel korral (kokku 28 ak/t, 127 osalejat, sh Põltsamaa vallas 70) (*vt ka 2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused*).

Lisaks teavitati maakonna raamatukogusid vabariigis korraldavatest virtuaalkoolitustest. Koordineeriti vabariiklikke üritusi ja projekte: raamatu ja roosi päev, raamatukogupäevad, Põhjamaade kirjandusnädal, erinevad lastekirjanduse projektid (kirjandusmäng, ettelugemispäev, ettelugemisvõistlus, Lugemisisu, liiklusnädal, Kino maale!).

Teatmebibliograafilise tööga tegelevad maakonnaraamatukogu raamatukoguhoidjad, töö on tavapärase raamatukogutöö osa. Seepärast ei ole maakonnaraamatukogus eraldi bibliograafi töökohta. Tegu on kahaneva teenusega, sest informatsiooni kättesaamine on tänapäeval mugav interneti kaudu. Enamasti pöörduvad raamatukoguhoidja poole vanemad inimesed. Siiski on teenus vajalik, sest raamatukogus saab ka inimesi informatsiooni leidmisel aidata, lisaks korraldada koolitusi eakamatele e-pädevuse tõstmiseks (*vt ka 4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Infopäringud, e-teenused*).

Aruandeaastal Kultuuriministeeriumi poolt korraldatud haldusjärelvalve akti alusel hinnati Põltsamaa Raamatukogu töö maakondliku koordineerimise ülesannete täitmisel eesmärgipäraseks.